
10.01.2026

Absolwentki Akademii Tarnowskiej pokazują, jak oswoić gramatykę

Swoją premierę miała niedawno kolejna publikacja wydawnictwa naukowego działającego przy Akademii Tarnowskiej. *Gramatyka nie gryzie... chyba że jej na to pozwolisz* to praca siedmiu absolwentek tutejszej filologii polskiej – Karoliny Buras, Karoliny Grajdury, Joanny Lenik, Nikoli Rolewicz, Pauliny Rudolphi, Katarzyny Słowik i Sylwii Tumidajskiej – będąca wynikiem wspólnych badań i zainteresowań młodych filolożek. Publikacja powstała przez ostatnie dwa lata w ramach działań w Studenckim Kole Naukowym Polonistów pod bacznym okiem prof. Krystyny Choińskiej i mgr Marty Mikosińskiej. Zawiera ona opracowane ćwiczenia praktyczne z zakresu wybranych części mowy, ortografii i interpunkcji, mające na celu rozwój umiejętności związanych z poprawnością językową. Co warte zauważenia, zestaw zaproponowanych ćwiczeń jest zgodny z obowiązującą podstawą programową z języka polskiego dla klas IV-VIII szkoły podstawowej, a także uwzględnia wybranych zasad pisowni, które zaczną obowiązywać od 1 stycznia 2026 roku.

05.01.2026

„Dajemy skrzydła i dostajemy dużo w zamian”. Spotkanie z Marcinem Raimanem

Zapraszamy na spotkanie z Marcinem Raimanem, lektorem języka polskiego w Tartu w Estonii. Opowiada nam o swoich doświadczeniach zawodowych, polonistycy w Kurytybie i o różnicach kulturowych między Brazylią a Estonią, o tym, kim są jego studenci i dlaczego uczą się języka polskiego. Mówi także o tym, jak redagowanie czasopisma „LektorzyMy” zbliża ludzi i o swoich marzeniach.

24.11.2025

Język wobec choroby, starości i zanikania. Medycyna humanistyczna jako szansa

Profesor Hanna Serkowska, literaturoznawczyni, italianistka, od ponad dekady zajmuje się medycyną narracyjną, związkami medycyny, zdrowia i choroby z literaturą i sztuką. Jest autorką m.in. książki [Co z tą starością? O starości i chorobie w europejskiej literaturze i filmie](#) (2018) oraz współredaktorką numeru [„Tekstów Drugich” \(1/2021\)](#) poświęconego medycynie narracyjnej. Jej najnowszy dorobek to projekty i publikacje poświęcone żałobie, eutanazji, a także depresji i jej obrazom w kulturze współczesnej.

Co sprawiło, że Pani Profesor zainteresowała się tymi tematami? Jakie doświadczenia życiowe i lekturowe miały na to wpływ? Jak badaczka postrzega

rozwój medycyny narracyjnej (czy też komunikacyjnej) w innych krajach oraz szanse na jej rozwój w Polsce?

Czym są *ageing studies* (studia nad starzeniem się), których dotyczy wydana w 2018 roku książka Pani Profesor? Dlaczego stygmatyzuje się ludzi starych? Czy demencja zawsze musi być postrzegana jako strata i dlaczego potrzebujemy metafor, żeby mówić o chorobie? Jak można uczynić z choroby swoją własność?

O tym wszystkim Profesor Hanna Serkowska opowiedziała dr Marcie Chojnackiej-Kuraś podczas rozmowy, której można wysłuchać w formie podcastu, a która od dziś dostępna jest również do lektury w nieco zmienionym kształcie.

29.10.2025

Literaturoznawstwo architektoniczne jako jeden z obszarów projektu „Polonistyka wobec wyzwań współczesnego świata”

Literaturoznawstwo architektoniczne jest ścieżką, kierunkiem postępowania, jaki może obrać badacz oferujący wyniki swoich badań innym sektorom przekształcającym przestrzeń miejską. Jest ono przekroczeniem granicy dyscyplin i dziedzin, propozycją wpływu społecznego o charakterze transgresyjnym, który może uobecnić się w postaci konkretnego projektu zagospodarowania przestrzeni. To od badacza zależy jaki cel obierze, prowadząc analizy poświęcone przestrzeni rzeczywistej i jej tekstowym reprezentacjom, to od przedstawicieli innych sektorów zależy czy zechcą wykorzystać wyniki badań humanistycznych i je wdrożyć w ramach procesu projektowego.

12.04.2026

300 godzin praktyk, czyli jak nie bać się pacjenta. Spotkanie z Magdaleną Knapek (cz. 2)

Podczas gdy piętnaście lat temu 5-10% dzieci miało opóźnienia i trudności w rozwoju mowy, obecnie jest to statystyka w okolicach 50%. Tę wiedzę zyskujemy dzięki prowadzonym badaniom naukowym.

Jak mówi nasza Rozmówczyni, dr Magdalena Knapek, która „życie i pasję oddała logopedii”, mamy szczęście żyć w czasach, gdy badania logopedyczne intensywnie się rozwijają. Wiele dzieje się na Uniwersytecie Jagiellońskim. Logopeda może dzięki czujnikom w obszarze ustnym pacjenta mierzyć, gdzie znajdują się poszczególne artykulatory mowy, dokonać pomiaru ciśnienia w jamie ustnej. Powstały projekty badawcze: nad osobami w śpiączce, które próbują się komunikować, nad dwujęzycznością u dzieci, opóźnieniami rozwoju mowy.

12.04.2026

Najważniejsze narzędzie pracy: język. Spotkanie z Magdaleną Knapek (cz. 1)

Logopedia to atrakcyjny i perspektywiczny obszar rozwoju zawodowego, cieszący się dużym zaufaniem społecznym. To także dziedzina na styku wielu dyscyplin - językoznawstwa, psychologii, pedagogiki i medycyny. Kiedyś postrzegana tylko przez pryzmat artykulacji i trudności z mową, dziś obejmuje obszary rozwoju człowieka w zakresie mowy, komunikacji, jedzenia. Są tacy logopedzi, którzy pracują z dziećmi, niektórzy - tylko z osobami starszymi, więc ze względu na to, że też jesteśmy społeczeństwem, które się starzeje. Niektórzy utracili zdolność mówienia na skutek udaru, urazu, schorzenia. Inni jeszcze mają trudności związane z pracą poszczególnych mięśni, z oddychaniem, połykaniem, fonacją.

21.03.2026

Kompetencje humanistyczne we współczesnym świecie i w szkolnej edukacji

Na ile kompetencje humanistyczne są ważne we współczesnym świecie? Jakie miejsce mają w szkolnej edukacji?

W tym odcinku Karolina Malinowska rozmawia z Bernadettą Czerkowską - nauczycielką języka polskiego i historii, dyrektorką ds. jakości kształcenia ogólnego w niepublicznej szkole muzycznej, trenerką i ekspertką edukacyjną współpracującą m.in. z Instytutem Badań Edukacyjnych - Państwowym Instytutem Badawczym, Centrum Edukacji Obywatelskiej, czy Ośrodkiem Rozwoju Edukacji.

21.03.2026

Niepełnosprawność i ucieleśniona geografia. Omówienie antologii "Placing Disability: Personal Essays of Embodied Geography"

Zapraszamy do wysłuchania omówienia zbioru esejów i narracji autobiograficznych o niepełnosprawności i doświadczaniu przestrzeni. Książka *Placing Disability: Personal Essays of Embodied Geography* (2024), zredagowana przez Susannah B. Mintz i Gregory'ego Frasera, skupia się na relacji między niepełnosprawnością a miejscem. Ale nie tylko pod tym względem jest bardzo ważną pozycją. Zawiera także osobiste narracje osób z niepełnosprawnościami, oparte na przeżywanym doświadczeniu oraz na własnej, wynikającej z tego doświadczenia wiedzy.

21.03.2026

Rola humanisty w dobie kryzysu klimatycznego. Spotkanie z Andrzejem Marcem (cz. 2)

Głównym tematem drugiej części rozmowy z dr. Andrzejem Marcem, autorem nagradzanej publikacji *Antropocień - filozofia i estetyka po końcu świata* (2021), jest pytanie o rolę humanisty, a szczególnie polonisty, w dobie kryzysu humanistycznego. Osią rozmowy jest pytanie o sprawczość: nie tylko humanistów, częściej raportujących lub opisujących kryzys, niż wymyślających empirycznie sprawdzalne sposoby jego zażegnania, ale nas wszystkich, którzy żyjemy w rzeczywistości, która zdaje się zapowiadać nieuchronną katastrofę.

21.03.2026

Nasze relacje z bytami pozaludzkimi. Spotkanie z Andrzejem Marcem (cz. 1)

Według naszego Rozmówcy, autora nagradzanej publikacji *Antropocień - filozofia i estetyka po końcu świata* (2021) XXI wiek stał się momentem, w którym zaczęliśmy zajmować się rzeczywistością zewnętrzną, rzeczami, pozaludzkimi bytami. I choć żyjemy obecnie w epoce określanej mianem antropocenu, i nasze podejście do zmian, jakie zachodzą w środowisku pod wpływem działań człowieka, jest raczej negatywne, warto zastanowić się, na ile udało się nam uwolnić od antropocentrycznego paradygmatu, który utrwalił bardzo mocno humanistyczne pojęcia dwudziestowieczne, kategorie natury i człowieka. Problematiczne jest to, że XXI wieku w zasadzie nie wiemy do końca, kto miałby w tej kategorii się zmieścić.

Kategorie i idee nie są jednak odwieczne. Są wynikiem naszych negocjacji z rzeczywistością. Powstają, rodzą się i umierają. W związku z tym można spróbować od niektórych z nich odejść. Chociaż na chwilę. Taką próbą jest koncepcja antropocienia.

21.03.2026

**Wspólnota chorujących. Spotkanie z prof. Moniką Ładoń
[NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ I ZAANGAŻOWANIE #4]**

Niepełnosprawność i zaangażowanie – pod tym hasłem realizujemy serię rozmów z aktywistkami i aktywistami, pisarkami i pisarzami oraz badaczkami i badaczami, którzy na różne sposoby zajmują się tematyką niepełnosprawności.

Do czwartego odcinka tej serii zaprosiliśmy prof. Monikę Ładoń – literaturoznawczynię, polonistkę, autorkę książek i opracowań naukowych, w których analizuje narracje o chorobie i chorowaniu.

21.03.2026

**"Nie musimy prowadzić wszystkich uczniów do tego samego miejsca".
Spotkanie z Kingą Białek**

Polonistyka ma ogromny potencjał, by kształtować nie tylko kompetencje językowe i literackie, ale także postawy i umiejętności niezbędne do mądrego i pięknego życia. Kluczowa jest tu rola nauczycieli języka polskiego, którzy są dla młodych ludzi wzorem komunikacji i stosowania dobrych praktyk.

21.03.2026

Polonistyka w Łucku. Pokolenie po pokoleniu (cz. 2)

Kontynuujemy rozmowę z prof. Svitłaną Suchariewą oraz docent Natalią Ciołyk z Katedry Polonistyki i Przekładu, Wydziału Filologii i Dziennikarstwa Wołyńskiego Uniwersytetu Narodowego Imienia Łesi Ukrainki w Łucku.

21.03.2026

Polonistyka w Łucku. „Takich emocji i rozmów nigdzie nie otrzymasz” (cz. 1)

Przed 2019 rokiem absolwenci szkół polonijnych i studenci przychodzili do Pani Natalii Ciołyk z pytaniem: „Pani Natalio, dlaczego nie ma w Łucku olimpiady polonistycznej dla studentów? Jak to tak?”. A przecież były już od pewnego czasu olimpiady z języka angielskiego, hiszpańskiego, francuskiego, nie wiadomo jeszcze jakich tylko języków obcych, których uczą się studenci.

I wtedy powstała idea olimpiady, która sprawdza nie tylko gramatykę i rozumienie tekstu, ale też umiejętności, które pozwolą uczestnikom – studentom uczącym się polskiego, z różnych wydziałów, dać sobie radę w naturalnym środowisku językowym.

21.03.2026

Schowani za konstrukcjami, uwikłani w słowa. Spotkanie o prostym języku jako kompetencji polonistycznej (cz. 2)

Jaki jest związek między prostym językiem a dostępnością? Czy sztuczna inteligencja jest w stanie zagrozić zawodowi upraszczacza? Czy jednak trzeba mieć inne umiejętności i kompetencje, pewną wrażliwość, której sztuczna inteligencja przynajmniej na razie nie posiada? Czy praca z prostym językiem to jest praca „w warunkach szkodliwych” dla polonisty, zabijających kreatywność, twórczą ekspresję, i zaczynamy widzieć nadmiar słów także w tekście literackim? Do czego prowadzi słowne „rozbuchanie” i budowanie „rzeczownikowych schodków”?

Na te pytania szukali odpowiedzi uczestnicy seminarium, które 12 czerwca 2025 roku odbyło się w ramach projektu "Polonistyka wobec wyzwań współczesnego świata".

21.03.2026

Upraszczacze poszukiwani na rynku pracy. Spotkanie o prostym języku jako kompetencji polonistycznej (cz. 1)

Czym jest prosty język, na czym polega nauka prostego języka i gdzie można się go nauczyć? Jak zostać „upraszczaczem”, czyli specjalistą (konsultantem, ekspertem) ds. prostego języka? Czy rosnąca liczba kursów, szkoleń, studiów podyplomowych świadczy o tym, że umiejętności pracy z prostym językiem zapewnią polonom pracę? Czy „upraszczacze” języka są poszukiwani na rynku pracy? Na te pytania szukali odpowiedzi uczestnicy seminarium, które 12 czerwca 2025 roku odbyło się w ramach projektu "Polonistyka wobec wyzwań współczesnego świata".

26.02.2026

Twórz z nami graf wiedzy

W projekcie GRAPHIA tworzymy graf wiedzy dla europejskich nauk społecznych i humanistycznych (SSH). GRAPHIA to jednak nie tylko narzędzie dla badaczy i środowiska naukowego, ale także początek nowej infrastruktury, której wartość będzie zależeć od powstającego wokół niej ekosystemu narzędzi, aplikacji i nowych modeli biznesowych. Aby w pełni wykorzystać potencjał tej infrastruktury, zapraszamy do współpracy polskie firmy programistyczne, wydawców i firmy pracujące z danymi tekstowymi.

17.02.2026

Dyskomfort i rozszczelnienie, czyli humanistyki praca z cieniem. Spotkanie z Julią Fiedorczyk

Rozmowa z Julią Fiedorczyk, badaczką i poetką od lat zaangażowaną w promowanie badań ekokrytycznych w Polsce, dotyka co najmniej kilku ważnych tematów. Pierwszym jest kwestia ewolucji ekokrytyki, tak w Polsce, jak i na świecie. Z nurtu niszowego, ekokrytyka stała się jednym z filarów badań literaturoznawczych i ważną częścią badań środowiskowych. Zarazem, uległa pewnemu skostnieniu, któremu – jak pokazuje rozmowa – Julia Fiedorczyk bardzo wyraźnie się przeciwstawia, pokazując wciąż tkwiący w niej potencjał pracy z tekstem i w tekście.

10.02.2026

„Nikt nas nie uczył, jak wychowywać dzieci autystyczne”. Spotkanie z Teresą Naidoo i Magdaleną Wanat

6 grudnia 2025 roku w Polskim Ośrodku Społeczno-Kulturalnym (POSK) w Londynie, Teresa Naidoo i Magdalena Wanat, mamy autystycznych dzieci, uczestniczyły w sympozjum „Razem dla dzieci. Jak wspierać rodziny i nauczycieli w pracy z dziećmi z autyzmem”, zorganizowanym przez Polski Uniwersytet na Obczyźnie (PUNO). W tym samym wydarzeniu w ramach panelu literackiego wzięły udział Beata Koper, Ewa Pakalska i Mariola Wilczak, uczestniczki projektu „Polonistyka wobec wyzwań współczesnego świata”. Wspólne spotkanie pozwoliło spojrzeć na mówienie i pisanie o spektrum autyzmu z różnych perspektyw, skonfrontować ujęcie naukowe z narracjami rodzicielskimi - opowieściami matek o ich realnych, codziennych doświadczeniach.

08.02.2026

Prawo do własnego języka i własnej perspektywy. O londyńskich wystawach poświęconych niepełnosprawnościom (cz. 2)

Kontynuujemy rozmowę o dwóch wystawach w Londynie: *Design and Disability* w Victoria & Albert Museum oraz *1880 THAT* w Wellcome Collection. Proponujemy refleksję nad tym, jak sztuka i design mogą służyć lepszemu zrozumieniu i

wsparciu osób z niepełnosprawnościami, a także jakie wyzwania, problemy (a może nawet kontrowersje) towarzyszą tworzeniu oraz odbiorowi tego typu wydarzeń. Zachęcamy do namysłu nad tym, jak instytucje kultury, artyści i kuratorzy opowiadają o niepełnosprawności – i z czyjej perspektywy. Dyskutujemy o napięciach między widzialnością a uproszczeniem, intencją a praktyką, reprezentacją a sojusznictwem. Zapraszamy do wspólnego słuchania i myślenia.

W drugiej części odcinka przyglądamy się wystawie *1880 THAT* – jej wyraźnie określone punkty odniesienia, sposobom wyrażania doświadczenia głuchoty i języka migowego oraz autorskiej, spójnej formie wypowiedzi artystycznej. Zastanawiamy się, czy i na jakich zasadach można porównywać tak różne projekty: wystawę o monumentalnej skali i wystawę kameralną, skupioną na jednym doświadczeniu. Pytamy także o znaczenie miejsca – prestiżowych muzeów i instytucji – dla odbioru i interpretacji tematów związanych z niepełnosprawnością.

08.02.2026

Hakowanie systemu, który nie wspiera. O londyńskich wystawach poświęconych niepełnosprawnościom (cz. 1)

W tym odcinku rozmawiamy o wydarzeniach i działaniach artystycznych związanych z niepełnosprawnością. Proponujemy refleksję nad tym, jak sztuka i design mogą służyć lepszemu zrozumieniu i wsparciu osób z niepełnosprawnościami, a także jakie wyzwania, problemy (a może nawet kontrowersje) towarzyszą tworzeniu oraz odbiorowi tego typu wydarzeń. Zachęcamy do namysłu nad tym, jak instytucje kultury, artyści i kuratorzy opowiadają o niepełnosprawności – i z czyjej perspektywy. Dyskutujemy o napięciach między widzialnością a uproszczeniem, intencją a praktyką, reprezentacją a sojusznictwem. Zapraszamy do wspólnego słuchania i myślenia.

Punktem wyjścia do rozmowy są dwie londyńskie wystawy: *Design and Disability* w Victoria & Albert Museum oraz *1880 THAT* w Wellcome Collection. Pierwsza to szeroka, zbiorowa ekspozycja, która prezentuje wpływ osób z niepełnosprawnościami na design i kulturę od lat 40. XX wieku, natomiast druga to autorska instalacja Christine Sun Kim i Thomasa Madera, skupiająca się na głuchocie i języku migowym.

08.02.2026

Spektrum i język uważności. O literaturze i sztuce w działaniu

Zapraszamy do lektury wywiadu z dr Justyną Gorzkowicz – antropolożką kultury, literaturoznawczynią, dyrektorką Ośrodka Badań Dziedzictwa Emigracji Polskiej działającego przy Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie (ZPPnO) oraz badaczką w Zakładzie Współczesnej Kultury Literackiej i Artystycznej Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie (PUNO) w Londynie, inicjatorką i koordynatorką projektu „Autyzm bez granic: Wsparcie dzieci, rodziców i nauczycieli polonijnych”.

06.01.2026

Kurkiewicz współczesny. Spotkanie z Zofią Dulską (cz.2)

Kontynuujemy rozmowę z Zofią Dulską, studentką polonistyki, o Stanisławie Kurkiewiczu, krakowskim lekarzu, który odważnie podjął się badania i opisu seksualności Polaków na początku XX wieku, a którego dorobek przez długi czas był niedoceniany i wyśmiewany. W latach, gdy mówienie o seksualności było społecznym tabu, a wszelkie przejawy życia intymnego traktowane były jako coś wstydliviego, Kurkiewicz podjął badania terenowe, m.in. wśród ludności wiejskiej, i korzystał z obserwacji zachowań ludzi w miejscach publicznych, aby zdobyć materiał do swoich prac.

06.01.2026

Przełamując tabu, czyli historia pierwszego i ostatniego polskiego "płciownika". Spotkanie z Zofią Dulską (cz. 1)

Zofia Dulka, studentka polonistyki na Uniwersytecie Warszawskim, w rozmowie z dr Martą Chojnacką-Kuraś odkrywa dziś przed nami postać Stanisława Kurkiewicza - pierwszego i ostatniego polskiego "płciownika", krakowskiego lekarza, pioniera polskiej seksuologii z przełomu XIX i XX wieku. Jego twórczość językowa, choć często traktowana prześmiewczo, jest interesująca z perspektywy słowotwórczej i semantycznej. Kurkiewicz, na przekór podwójnej moralności swoich czasów, podjął się budowy neutralnego języka w dziedzinie seksuologii i intymności, języka przełamującego istniejące tabu.

24.11.2025

„Polska Bibliografia Literacka” - przewodnik po polskiej kulturze literackiej

Czy można w jednym miejscu zebrać niemal całą wiedzę na temat literatury powojennej Polski – od rodzimych książek, tłumaczeń literatury obcej, przez recenzje, aż po spektakle teatralne i programy telewizyjne? Tak! To wszystko można znaleźć w „Polskiej Bibliografii Literackiej” (PBL) – unikatowym projekcie dokumentalistycznym, który od prawie osiemdziesięciu lat gromadzi i porządkuje informacje o literaturze, kulturze i ich recepcji w naszym kraju oraz wspomaga badania literaturoznawcze.

22.11.2025

Międzynarodowa wystawa „Ziemia Laudy. Co kryje kasetą Sienkiewicza” w Poniewieżu (Litwa)

24 października bieżącego roku w Miejskiej Galerii Sztuki w Poniewieżu została uroczysto otwarta międzynarodowa wystawa *Ziemia Laudy. Co kryje kasetą Sienkiewicza - Liaudos žemė. Ką slepia Senkevičiaus dėžutė?* Głównym artefaktem ekspozycji jest prezentowana po raz pierwszy na Litwie piękna szkatuła z XIX-wiecznymi zdjęciami Laudy utrwalonej na kartach *Potopu*, akwarelami malarza

Romana Szwojnickiego i podpisami 152 mieszkańców regionu położonego nad Niewiażą i Laudą. Przed 125 laty – w roku 1900 – trafiła ona do rąk pisarza jako dowód uznania jego zasług na polu historycznego powieściopisarstwa podczas jubileuszu XXV-lecia pracy twórczej w Warszawie.

21.11.2025

Dzisiaj wszyscy jesteśmy humanistami cyfrowymi. Spotkanie z Cezarym Rosińskim

Humanistyka i studia filologiczne coraz rzadziej kojarzone są wyłącznie z godzinami spędzonymi w bibliotece, z pracą przy świeczce i kałamarzu. Pracujemy dziś w innych realiach. Potrzebujemy zasobów cyfrowych, technologii, mocnych komputerów, dzięki którym możemy pracować z bazami danych czy ze sztuczną inteligencją.

04.11.2025

Wiele twarzy Olimpiady Polonistycznej. Od pracy jednostek do ruchu środowiskowego

Pierwszą część rozmowy z laureatkami Olimpiady Literatury i Języka Polskiego z Litwy i Łotwy, które obrały drogę polonistyczną i obecnie pracują naukowo, zakończyliśmy wspomnieniem osób, które szczególnie zapadły naszym Rozmówczyniom w pamięć. Wspomnieliśmy nauczycieli, który odegrali kluczową rolę w inspirowaniu młodzieży do zgłębienia zagadnień polskiej literatury i kultury oraz języka polskiego.

Rola nauczycieli jest szczególnie godna podkreślenia. Angażują się w pełni w przeprowadzenie swoich uczniów przez zawody olimpijskie, bez gwarancji, że młodzi ludzie odniosą w nich sukces i wybiorą dalej drogę polonistyczną. Znaczna część laureatów ukończyła polonistykę lub inne filologie, ale niektórzy wybrali ekonomię, nauki społeczne, prawo, stosunki międzynarodowe, nauki ścisłe.

Nasuwa się pytanie: co udział w olimpiadzie daje młodym ludziom, którzy decydują się na podjęcie studiów na całkowicie innych kierunkach naukowych?

04.11.2025

„Łączy nas więcej niż tylko wspomnienie olimpiady”. Od udziału w zawodach OLJP do pracy naukowej

W Polsce Olimpiada Literatury i Języka Polskiego jest prowadzona od jesieni 1970 roku. Poza Polską – od jesieni 1989 roku: najpierw powstała na Litwie, potem we Lwowie, na Białorusi, na Łotwie, na całej Ukrainie, w Czechach, w Rumunii, w szkołach prowadzonych przez Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą (ORPEG).

Gdyby policzyć uczestników, którzy przyjechali spoza Polski do Warszawy na zawody III stopnia, w marcu lub kwietniu każdego roku, byłaby to spora grupa: ponad 300 osób z Litwy, ponad 100 – z Łotwy, trochę więcej z Białorusi, około 200 z

Ukrainy i mniejsze grupy z innych państw. Losy laureatów i finalistów spoza Polski potoczyły się bardzo różnie.

17.10.2025

Polonistyki poza Europą: historia i perspektywy polonistyk w wybranych krajach Ameryki Łacińskiej i Azji Wschodniej

Proponowany artykuł ma na celu wskazanie genezy ośrodków polonistycznych funkcjonujących poza Europą, tj. w Ameryce Łacińskiej (ze szczególnym uwzględnieniem Brazylii i Argentyny) oraz w Azji Wschodniej (głównie w Japonii, Chinach i Korei Południowej), a także porównanie ich współczesnych wyzwań. Zaproponowany temat stanowi istotny wkład w rozwój projektu „Geopolonistyka”, ponieważ wynika z potrzeby refleksji nad charakterem i rolą polonistyk pozaeuropejskich, dostarcza pogłębionej analizy ich funkcjonowania w odległych i odmiennych kontekstach społeczno-kulturowych. Ujęcie to rozszerzy mapę światową ośrodków polonistycznych o instytucje rzadziej poruszane w publicznych dyskusjach nad studiami nad językiem i kulturą polską. Publikacja ta może w pewnym stopniu przyczynić się do integracji środowisk polonistycznych na świecie, wspierając główne założenia projektu „Geopolonistyka”. Może również stać się punktem wyjścia do dalszych badań nad globalnym zasięgiem i dynamiką polonistyk. Stanowi też odpowiedź na rosnące zainteresowanie badaniami nad polonistyką globalną, które rozwijają się w ramach polonistyki komparatystycznej czy glottodydaktyki.

25.09.2025

Języki, reprezentacje i przekłady. Spotkanie z dr Katarzyną Ojrzyńską. [NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ I ZAANGAŻOWANIE #3]

Kulturowe studia o niepełnosprawności to temat naszej kolejnej rozmowy w serii *Niepełnosprawność i zaangażowanie*. Naszą gościnią jest dr Katarzyna Ojrzyńska, badaczka i tłumaczka, która rozwija ten nurt w Polsce, analizując rodzime teksty kultury i wprowadzając do obiegu kluczowe prace angloamerykańskich autorek i autorów.

24.09.2025

Na marginesie obchodów 100-lecia brukselskiej polonistyki

Brukselska polonistyka właśnie obchodzi swoje stulecie. Uroczystości otwarcia miały miejsce w maju 2025 roku podczas uroczystej konferencji.

18.09.2025

W pułapce niewyraźności. Jak opowiedzieć o bólu i otworzyć się na rozmowę? Spotkanie z dr Beatą Koper

Punktem wyjścia do rozmowy jest książka dr Beaty Koper pt. *Sublingualis. Problemy i poetyki dyskursu medycznego w literaturze polskiej po roku 1989*, którą

śmiało nazwać można przewodnikiem po tzw. dyskursie maładycznym. *Sublingualis* to termin zaczerpnięty ze słownika anatomii i farmakologii. Oznacza „podjęzykowy” i jest stosowany na opisanie sposobu przyjmowania lekarstwa. Tabletki podjęzykowe umieszcza się na dnie jamy ustnej i czeka na ich rozpuszczenie. Tytuł oddaje funkcjonowanie w literaturze i rzeczywistości dyskursu medycznego, który z bogactwa nasz język, naszą mowę o nowe słownictwo, często zawłaszczając jednak całą narrację o doświadczeniu.

18.09.2025

Medycyna humanistyczna, czyli o sile dialogu w świecie postprawdy

Zapraszamy do lektury rozmowy Klaudii Węgrzyn z dr Ewą Kozik, przeprowadzonej dla "Biuletynu Polonistycznego" w ramach projektu "[Polonistyka wobec wyzwań współczesnego świata](#)".

26.08.2025

Kilka słów o ... ekwipunku polonistki (z prostym językiem w tle)

Zdobycie dobrej pracy po studiach jest trochę jak przejście przygodowej gry RPG. Jeśli na naszą postać wybierzemy polonistkę, możemy być pewni, że poziom trudności gry stanie się wysoki. Nie będzie lekko. Najpierw trzeba ukończyć morderczy trening, aby zdobyć odpowiednie doświadczenie i umiejętności. Dopiero potem można wyruszyć na niebezpieczną wyprawę w poszukiwaniu wymarzonej pracy.

02.08.2025

Przyszłość polonistyki zaczyna się w szkole. Rozmowa z laureatką Olimpiady Języka Polskiego na Litwie

Dla wielu polonistów przygoda z literaturą i językiem rozpoczyna się na długo przed otrzymaniem wyników rekrutacji na filologię polską. Taką okazją do sprawdzenia swoich umiejętności oraz zetknięcia się ze środowiskiem akademickim jest Olimpiada Literatury i Języka Polskiego, organizowana przy Instytucie Badań Literackich PAN od 1970 roku. Trzystopniowe zawody sprawdzają wiedzę literacką licealistów oraz ich umiejętności w zakresie interpretacji tekstów kultury, argumentacji wypowiedzi i znajomości zasad poprawnej polszczyzny.

24.07.2025

Sztuka jest najlepszą formą aktywizmu. Rozmowa z Dominiką Filipowicz [NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ I ZAANGAŻOWANIE #2]

Niepełnosprawność i zaangażowanie - pod tym hasłem realizujemy serię rozmów z aktywistkami i aktywistami, pisarkami i pisarzami oraz badaczkami i badaczami, którzy na różne sposoby zajmują się tematyką niepełnosprawności.

W drugim odcinku tej serii rozmawiamy o niepełnosprawności, poezji i aktywizmie z poetką i aktywistką Dominiką Filipowicz.

22.07.2025

Na styku włoskich archiwów i humanistyki cyfrowej

Stefania Spinelli jest na drugim roku studiów doktoranckich w konsorcjum dwóch uczelni: w Genui i w Turynie. Jej projekt doktorski zakłada upowszechnienie i zbadanie dwóch polskich zbiorów zachowanych w Turynie, związanych z działalnością rodziny Bersano-Begey: Archiwum Begeya w Bibliotece Królewskiej oraz Biblioteki Kultury Polskiej im. Attilia Begeya przechowywanej na Uniwersytecie Turyńskim. W planach jest również stworzenie modelu cyfrowego wykorzystania wybranych materiałów pochodzących z XIX i XX wieku (takich jak rękopisy, korespondencja prywatna, dokumenty historyczne).

Założenia swojego doktoratu zaprezentowała podczas jednego z zebrań Pracowni Literatury Romantyzmu w Instytucie Badań Literackich PAN. Pobyt w Warszawie był również okazją dla Marioli Wilczak do rozmowy z włoską polonistką.

17.07.2025

Praktykowanie uważności środowiskowej, czyli edukacja klimatyczna w szkole i akademii

Zachęcamy do przeczytania rozmowy Klaudii Węgrzyn z dr Magdaleną Ochwat o książce [Więcej-niż-tylko-ludzkie lekcje języka polskiego. Edukacja polonistyczna w czasach kryzysu klimatycznego](#) (Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2025).

15.06.2025

O niedostatkach troski i potrzebie empatii. Rozmowa z Dorotą Danielewicz i Magdaleną Moskal. [NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ I ZAANGAŻOWANIE #1]

Niepełnosprawność i zaangażowanie – pod tym hasłem przewodnim tworzymy serię rozmów z aktywistami i aktywistkami, z pisarkami i pisarzami oraz badaczkami i badaczami, związanymi na różne sposoby z tematem niepełnosprawności.

Do rozmowy w pierwszym odcinku tej serii zaprosiliśmy autorki książek o doświadczeniu niepełnosprawności i opieki: Dorotę Danielewicz, autorkę *Drogi Jana* (2020) oraz Magdalenę Moskal, autorkę książki *Emil i my. Monolog wieloletniej matki* (2021).

12.06.2025

Czy znacie już Europejską Bibliografię Literacką?

Niezależnie od odpowiedzi, zachęcamy do odwiedzenia strony European Literary Bibliography (literarybibliography.eu), gdzie znajdziecie właśnie opublikowaną nową wersję serwisu. Możecie spodziewać się usprawnionego interfejsu, rozbudowanych opcji wyszukiwania oraz nowych narzędzi do wizualizacji danych.

04.06.2025

XXII Dni Polonistyki na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Wileńskiego - tradycja trwa

W dniach 22-23 maja na Uniwersytecie Wileńskim odbyły się tradycyjne Dni Polonistyki. W uroczystym otwarciu imprezy wzięli udział goście honorowi – prodziekan Wydziału Filologicznego ds. nauki doc. dr. Giedrius Tamaševičius, Konsul Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Wilnie Dariusz Wiśniewski.

09.05.2025

Polonistyka na rynku pracy - elastyczność, kompetencje i przyszłość w świecie AI. (O kompetencjach polonisty inaczej, cz. 4)

W tym odcinku naszego podcastu Karolina Malinowska spotyka się z Iwoną Bluszcz – polonistką, doradczynią zawodową i byłą dziennikarką, by porozmawiać o tym, jak absolwenci i absolwentki polonistyki mogą odnaleźć się na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy. Iwona dzieli się własną, nieoczywistą ścieżką zawodową, pokazując, że kompetencje humanistyczne – jeśli tylko potrafimy je trafnie opisać i rozwijać – mogą być niezwykle wartościowe w wielu branżach, nie tylko w edukacji.

06.05.2025

Żeromski górą! O Olimpiadzie Literatury i Języka Polskiego na Litwie rozmawiamy z doc. dr Ireną Fedorowicz

Zakończyły się zmagania uczniów w LV edycji Olimpiady Literatury i Języka Polskiego. Przed nami gala zakończenia, która odbędzie się 30 maja w Warszawie. Od roku szkolnego 1989/90 Olimpiada przeprowadzana jest także poza Polską, w Ukrainie, Rumunii, na Łotwie i Litwie. Młodzież z innych krajów bierze udział w Konkursie Polonistycznym organizowanym przez Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą.

O polonistycznych zmaganiach olimpijskich na Litwie rozmawiamy z doc. dr Ireną Fedorowicz z Centrum Polonistycznego na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Wileńskiego.

29.04.2025

"Szklany sufit języka. Trzyście rozmów". Słowo wstępne profesora Sławomira Jacka Żurka

Szklany sufit języka to trzyście rozmów profesora Sławomira Jacka Żurka z poetką i slawistką Anną Frajlich, która w wyniku kampanii antysemitycznej wraz z rodziną opuściła Polskę w 1969 r. i od lat mieszka w Nowym Jorku. Przez 34 lata, od 1982 do 2016 roku, była wykładowczynią na Wydziale Slawistyki na Uniwersytecie Columbia.

Publikacja to nie tylko kronika życia i twórczości Poetki i fascynujący przewodnik po jej twórczości, ale także "fascynujące kompendium wiedzy literaturoznawczej, bogato ilustrowane fotografiami, z których wiele jest publikowanych po raz pierwszy". (Prof. Ronald Meyer, Columbia University)

Za zgodą Autora i Wydawnictwa Austeria przedrukujemy wstęp do tej publikacji autorstwa profesora Sławomira Jacka Żurka.

25.04.2025

Zmiany w pisowni pod lupą badaczy z Litwy. Rozmowa z doc. dr Kingą Geben

W ubiegłym roku Rada Języka Polskiego przy prezydium PAN opublikowała wytyczne dotyczące zmian zasad ortografii. Rada ogłosiła również dokument pt. *Zasady pisowni i interpunkcji polskiej*, „zbierający wszystkie przepisy, zarówno te obowiązujące, jak i uchwalone ostatnio”. Zgodnie z uchwałą z dnia 1 stycznia 2026 roku opublikowany dokument „stanie się jedynym ważnym źródłem zasad ortograficznych i interpunkcyjnych” (Komunikat RJP przy Prezydium PAN z dnia 10 maja 2024 r., <https://rjp.pan.pl/>).

05.04.2025

Polonistyka i nowe media. Rozmawiamy z Ritą Larek

Jest dziś z nami Pani Rita Larek, polonistka, nauczycielka, twórczyni kursów maturalnych online i popularnego kanału „Pracownia Literacka” w YouTube. Osoba niezwykle aktywna, zgodziła się nam opowiedzieć o swoim polonistycznym sukcesie.

03.04.2025

Jak (nie) pisać o niepełnosprawnościach w książkach dla dzieci i młodzieży

Od kilku lat ciekawi mnie, jak wypadają - jeśli w ogóle istnieją - literackie portrety osób z niepełnosprawnościami w literaturze dziecięcej i młodzieżowej. Jakie tytuły przychodzą nam do głowy, gdy zestawimy ze sobą te dwa hasła: *niepełnosprawność* i *literatura dziecięca i młodzieżowa*?

27.03.2025

O kompetencjach polonisty inaczej (cz. 3: rozmowa z Marcinem Miłką)

Zapraszamy do wysłuchania kolejnego odcinka podcastu "O kompetencjach polonisty inaczej", w którym rozmawiamy o społecznym odbiorze polonistyki oraz możliwościach wykorzystania rozmaitych umiejętności zdobytych na tym kierunku na rynku pracy.

20.03.2025

Polonistyka z dystansu. Rozmowa z prof. Moniką Woźniak (Uniwersytet Rzymski „Sapienza”)

Poloniści pracują, prowadzą badania i uczą nie tylko w Polsce, lecz także w wielu miejscach na świecie. Jedną z najjaśniejszych gwiazd na mapie geopolonistycznej są Włochy, a czołowym ośrodkiem polonistycznym w tym kraju pozostaje od dekad Katedra Języka i Literatury Polskiej, wchodząca w skład Wydziału Studiów Europejskich, Amerykańskich i Międzykulturowych Uniwersytetu Rzymskiego „Sapienza”. O swoich doświadczeniach naukowych i dydaktycznych związanych z pracą we Włoszech opowiada prof. Monika Woźniak – absolwentka polonistyki i italianistyki, pracująca od 2008 roku w Rzymie.

19.03.2025

Od narracji maladycznych do wspólnotowości. Rozmowa z dr Iwoną Boruszkowską i mgr Marią Świątkowską

Jakie postawy wobec narracji maladycznych zajmuje współczesne literaturoznawstwo? Na czym polega wspólnotowy i emancypacyjny aspekt tych narracji? Jak z dzisiejszej perspektywy, po 30 latach od wydania *The Wounded Storyteller* Arthura Franka (1995), możemy spojrzeć na teorię „zranionego narratora”? Na te i inne ważne pytania odpowiadają redaktorki jednego z numerów „Ruchu Literackiego”, zatytułowanego *Dyskurs maladyczny – Choroba jako narracja: teorie i interpretacje* (nr 4/2023) – dr Iwona Boruszkowska i mgr Maria Świątkowska.

19.03.2025

Badając narracje maladyczne. Rozmowa z dr Joanną Szewczyk i mgr Wiktoria Kulak

Dlaczego opowieść jest (w) chorowaniu tak bardzo potrzebna? Co oznacza stwierdzenie, że choroby są polityczne? Czym jest dyskurs maladyczny i jakie ma cechy? I dlaczego Susan Sontag zmieniła swoją postawę wobec metafor choroby? Na te i inne ważne pytania odpowiadają redaktorki jednego z numerów „Ruchu Literackiego”, zatytułowanego *Dyskurs maladyczny – figury i ontologie* (nr 5/2023) – dr Joanna Szewczyk i mgr Wiktoria Kulak.

26.02.2025

"Geopolonistyka" - zaproszenie do wypełnienia ankiety

Serdecznie zapraszamy do udziału w "Geopolonistyce", której celem jest stworzenie interaktywnej, wielojęzycznej bazy danych dotyczących polonistyki w świecie. Informacje w formie tekstu, zdjęć, nagrań, podcastów, dla których podstawowym przewodnikiem jest interaktywna mapa, mają tworzyć syntetyczną wiedzę o aktualnym stanie oraz historii polonistyki.

„Geopolonistyka” umożliwi rozpoznanie działalności osób oraz instytucji zaangażowanych obecnie i w przeszłości w prowadzenie różnych form badań i nauczania literatury, kultury i języka polskiego poza granicami Polski.

Będziemy zaszczyceni, jeśli zechcą Państwo zaprezentować swoją działalność w ramach „Geopolonistyki” i wypełnić udostępnioną przez nas ankietę.

26.02.2025

"Bibliografia Źródeł dla Nauki i Społeczeństwa" - zaproszenie do wypełnienia ankiety

Szanowni Państwo,

W latach 2024-2027 Zespół projektu "Polonistyka wobec wyzwań współczesnego świata" przeprowadza w sposób skoordynowany prace bibliograficzne, które utworzą ekspercką "Bibliografię Źródeł dla Nauki i Społeczeństwa".

Korzystanie z zasobów humanistyki (i polonistyki) skłoniło nas do przybliżenia społeczeństwu zagadnień związanych ze studiami o niepełnosprawności, medycyną narracyjną, humanistyką medyczną i literaturoznawstwem architektonicznym. Kolekcje tematyczne, które będziemy tworzyć, by zagadnienia te przybliżyć, powstają we współpracy bibliografów z ekspertami dziedzinowymi, sprawującymi pieczę merytoryczną nad wynikami projektu i odpowiedzialnymi za merytoryczną jakość kolekcji bibliograficznych i gromadzonych danych.

24.02.2025

Kiedy jutro nie jest projektem, tylko nadzieją. Rozmowa z prof. Hanną Serkowską (część 2)

W drugiej części rozmowy Marty Chojnackiej-Kuraś z Profesorem Hanną Serkowską, literaturoznawczynią i italianistką, autorką m.in. książki *Co z tą starością? O starości i chorobie w europejskiej literaturze i filmie* (2018), pytamy o to, czym są *ageing studies* (studia nad starzeniem się), dlaczego stygmatyzuje się ludzi starych, czy demencja zawsze musi być postrzegana jako strata i dlaczego potrzebujemy metafor, żeby mówić o chorobie.

24.02.2025

Medycyna, która działa przez komunikację. Rozmowa z prof. Hanną Serkowską (część 1)

Profesor Hanna Serkowska, literaturoznawczyni i italianistka, od około dekady zajmuje się medycyną narracyjną, związkami medycyny, zdrowia i choroby oraz literatury i sztuki. Co spowodowało, że zainteresowała się tą tematyką? Jakie doświadczenia życiowe i lekturowe miały na to wpływ? Dlaczego jej zdaniem powinno się mówić raczej o medycynie komunikacyjnej, a nie o narracyjnej? I jak postrzega rozwój medycyny narracyjnej (czy też komunikacyjnej) w innych krajach

(m.in. we Włoszech i Holandii) oraz szanse na jej dalszy rozwój?
O osobistych doświadczeniach, spostrzeżeniach i refleksjach z profesorem Hanną Serkowską rozmawia Marta Chojnacka-Kuraś.

19.02.2025

Tkanka pamięci wobec żywiołów

Podczas seminarium *Ekokrytyka i akwakrytyka: między praktyką artystyczną a humanistyką zaangażowaną*, poprowadzonego przez dr hab. prof. PAN Justynę Tabaszewską 17 grudnia, z dr hab. prof. PAN Anną Barcz i dr hab. prof. UAM Marianną Michałowską rozmawialiśmy nie tylko o bogatej tradycji w badaniach ekokrytycznych w Polsce i na świecie, ale również o najbardziej palących problemach klimatycznych, na które te badania próbują odpowiedzieć.

Pomimo odmiennego rozłożenia akcentów i punktów widzenia: literaturoznawczyni i badaczki sztuk wizualnych, dyskusja doprowadziła do wspólnych wniosków, związanych m.in. z koniecznością edukacji oraz pogłębienia kompetencji, które pozwolą zrozumieć trudności związane z kryzysem hydrologicznym i klimatycznym.

03.02.2025

W stronę Humanistyki architektonicznej

Z Krystyną Ilmurzyńską, Włodzimierzem Pesselem i Andrzejem Skalimowskim rozmawia Aleksandra Wójtowicz.

30.01.2025

Otwarte dane i nowe technologie w służbie dziedzictwa kulturowego

"Współczesne instytucje kultury stoją przed wyzwaniem redefinicji swoich zadań w obliczu postępującej cyfryzacji i rosnącego znaczenia otwartych danych. [...] Coraz częściej mówi się o konieczności adaptacji do nowych technologii, które nie tylko wspierają procesy archiwizacji i udostępniania zasobów, ale także umożliwiają tworzenie interaktywnych doświadczeń dla zwiedzających oraz prowadzenie zaawansowanych badań we współpracy z instytucjami sektora GLAM (*galleries, libraries, archives and museums*; pol. galerie, biblioteki, archiwa i muzea)" - czytamy w artykule dr Gabrieli Manisty na stronie operas.pl.

24.01.2025

Nie bójmy się kreować i iść po swoje. Kamila Paradowska o polonistyce i nie tylko

Kim jest humanista? Czy warto dziś studiować polonistykę? Jakie perspektywy rozwoju osobistego i zawodowego stoją przed absolwentami studiów polonistycznych? W jaki sposób komunikować umiejętności nabyte w czasie studiów, by pokazać, że kompetencje polonistów są ekskluzywne i pożądane w różnych branżach?

21.01.2025

Nowatorskie rozwiązania dla humanistyki i nauk społecznych - OPERAS Innovation Lab

"Innowacyjność to przede wszystkim otwartość i gotowość do tego, aby zmieniać zastaną rzeczywistość, poprawiać to, co się już nie sprawdza, a czasem także, aby całkowicie odrzucić stare i zrobić miejsce na nowe, bardziej aktualne zastosowania. Laboratorium innowacji OPERAS powstało po to, aby tę gotowość do zmian podsycać, stymulować i przekuwać w skuteczne i szeroko stosowane praktyki, metody i narzędzia" - pisze w swoim artykule na stronie operas.pl dr Magdalena Wnuk.

Zachęcamy do lektury!

20.01.2025

Bezcenne świadectwa krajobrazu, czyli środowiskowa historia literatury w praktyce (część 2)

Klaudia Węgrzyn rozmawia z doktorem Marcinem Buczyńskim, redaktorem Wydawnictwa Uniwersytetu Śląskiego

---

17.01.2025

Bezcenne świadectwa krajobrazu, czyli środowiskowa historia literatury w praktyce

Z dr hab. Martą Tomczok, profesor Uniwersytetu Śląskiego, rozmawia Klaudia Węgrzyn.

23.12.2024

Sprawozdanie z ogólnopolskiej literaturoznawczej i kulturoznawczej konferencji naukowej „»Trzecia misja« (*Third Mission*) i transfer wiedzy w literaturoznawstwie i naukach humanistycznych” (Olsztyn, 13-14 grudnia 2024)

W 2022 roku obecna prodziekan Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, pani dr hab. Aneta Jachimowicz, prof. UWM, zainicjowała spotkania literaturoznawców. Ich głównym celem była zarówno integracja społeczności akademickiej Wydziału, jak też wymiana doświadczeń naukowych oraz inicjowanie wspólnych i międzyfilologicznych projektów badawczych. Pierwsze spotkanie miało miejsce dnia 25 listopada 2022 roku, a drugie – 1 grudnia 2023 roku. Już w czasie tych sympozjów podjęto zagadnienie roli literatury i literaturoznawstwa w obliczu zmian edukacyjnych i społecznych, kwestię przedkładania rezultatów ekonomicznych nad praktykowanie humanistyki oraz problem wpływu badań na otoczenie społeczno-gospodarcze.

20.12.2024

Spotkanie jako przywilej. Adrianna Beczek o medycynie narracyjnej w

praktyce klinicznej

Spotkanie z pacjentem to przywilej. Rozmowa z człowiekiem, który jest w kryzysowej sytuacji, w trudnym, może najważniejszym momencie życia, jest wyjątkowym doświadczeniem.

05.12.2024

„Polonistyka otwiera wiele drzwi”. Rozmowa z Maryną Ostapchuk

Maryna Ostapchuk w 2022 roku przyjechała do Polski z Ukrainy. Nauczyła się od podstaw języka polskiego i rozpoczęła studia polonistyczne na Uniwersytecie Bielsko-Bialskim. W rozmowie z „Biuletynem Polonistycznym” opowiedziała o tym, czy warto było zainteresować się tym kierunkiem studiów i jakie wiążą się z nim możliwości.

05.12.2024

Co humanistyka może dać architektom? Rozmowa o przestrzeni, społeczeństwie i literaturze

Czy w działaniach związanych z przekształcaniem i projektowaniem przestrzeni można stosować metody literaturoznawcze i historyczne, wykorzystywać badania z zakresu kulturoznawstwa oraz analizy prowadzonej przez pryzmat zapisów tekstowych? Badacze i wykładowcy studiów podyplomowych "Humanistyka architektoniczna" przekonują, że jest to nie tylko możliwe, ale również inspirujące i potrzebne.

02.12.2024

Newsletter projektu "Polonistyka wobec wyzwań współczesnego świata"

12 kwietnia tego roku rozpoczęliśmy realizację trzyletniego projektu "Polonistyka wobec wyzwań współczesnego świata". Nasz projekt wyrósł z potrzeby zaangażowania we współczesny świat i pokazania, że polonistyka ma mu wiele do zaoferowania, dając narzędzia, by się w nim odnaleźć, pomóc go zrozumieć, wyjść naprzeciw jego problemom.

Taka polonistyka zaangażowana znana jest nie od dziś. Jako zespół badaczy/badaczek i ekspertów/ekspertek w obszarach stosunkowo "młodych" na polskim gruncie, a także niemal nieobecnych w świadomości społecznej, pragniemy jednak zaoferować Państwu naszą wiedzę i kompetencje, ujęte w funkcjonalnej, dostępnej formie.

O naszych działaniach projektowych informujemy w rozsyłanych cyklicznie newsletterach.

19.11.2024

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza opracował równościowe rekomendacje językowe

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (UAM) opracował rekomendacje językowe dla społeczności akademickiej. Mają one formę cyfrowego poradnika dotyczącego używania feminatywów i osobatywów, czyli wyrażenń niewskazujących płci osoby.

13.11.2024

Kilka słów o ... projekcie "Kobieca strona poezji, czyli przez wiersze do języka"

Projekt *Kobieca strona poezji, czyli przez wiersze do języka* dobiega końca. Jakie wspomnienia i przemyślenia budzi w związku z tym w kierownicze projektu i w pełniących opiekę nad studentami wykładowczyniach i mentorkach z trzech uczelni, Uniwersytetu „La Sapienza” w Rzymie, Centrum Polonistycznego Uniwersytetu Wileńskiego i Wołyńskiego Uniwersytetu Narodowego imienia Łesi Ukrainki w Łucku? Co z ich perspektywy jest największym osiągnięciem projektu i co było najtrudniejsze podczas jego realizacji?

Oddajmy głos dyrektorce Stacji PAN w Rzymie, Agnieszce Stefaniak-Hrycko, dr Reginie Jakubėnas z Wilna, prof. Switłanie Suchariewej z Łucka i prof. Monice Woźniak z Rzymu.

09.11.2024

Zjazd Konferencji Polonistyk Uniwersyteckich, 4-5 listopada 2024 roku

W dniach 4-5 listopada odbył się jesienny Zjazd Konferencji Polonistyk Uniwersyteckich. Dziekani i dyrektorzy z ośrodków akademickich z całej Polski spotkali się w poniedziałkowe popołudnie w Kazimierzu Dolnym.

31.10.2024

Obchody jubileuszowe polonistyki w Chinach

W drugiej połowie października chińscy poloniści świętowali siedemdziesięciolecie powstania polonistyki na Pekińskim Uniwersytecie Języków Obcych (17-18 października) oraz dziesięciolecie polonistyki Kantońskiego Uniwersytetu Spraw Międzynarodowych (20 października). Jubileuszową konferencję w Pekinie uświetnił raut w murach Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej. Uroczystości w Kantonie były natomiast okazją do wręczenia Pani Profesor Mao Yinhui medalu "Za zasługi dla Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu".

28.10.2024

O kompetencjach polonisty inaczej, cz. 2 (rozmawiają Karolina Malinowska i Barbara Smoczyńska)

Zapraszamy do wysłuchania wyjątkowej rozmowy, między matką a córką. Karolina Malinowska - psycholożka, badaczka, analizująca w ramach projektu "Polonistyka wobec wyzwań współczesnego świata" ścieżki karier osób o

wykształceniu polonistycznym, rozmawia z mamą - Barbarą Smoczyńską - dr nauk humanistycznych, nauczycielką akademicką i trenerką umiejętności psychospołecznych.

28.10.2024

O kompetencjach polonisty inaczej (rozmawiają Piotr Bordzoł i Karolina Malinowska)

Od wielu lat słyszymy, że świat przyspiesza, a zmiany są nieuniknione. Nowe zjawiska i trendy - technologia, sztuczna inteligencja, social media - idą w parze z odwiecznymi pytaniami o sens i kierunek egzystencji, niepewnością jutra, nienadążaniem za zmianami, potrzebą zachowania pierwiastka ludzkiego w świecie algorytmów i procedur.

12.10.2024

Między językiem a medycyną. Marta Chojnacka-Kuraś o medycynie narracyjnej i humanistyce medycznej

W opowieści pacjenta kryje się diagnoza. Czyj głos przez niego przemawia? Jakie jest miejsce narracji w komunikacji między lekarzem i personelem medycznym a pacjentem i jego rodziną?

Medycyna narracyjna to podejście, które pomaga w uzyskaniu odpowiedzi na te pytania i doskonaleniu naszych kompetencji komunikacyjnych. Odgrywa coraz większą rolę w systemach ochrony zdrowia na całym świecie (na Uniwersytecie Columbia stanowi już odrębny kierunek studiów, zob. [Academics | Master's Degrees Narrative Medicine | Columbia University School of Professional Studies](#)). Ma ona ogromny potencjał już dzięki temu, że uczy podmiotowego podejścia do pacjenta, zakładającego postawę uważności i szacunku do jego narracji o bólu, cierpieniu, o osobistym doświadczeniu.

03.10.2024

Podcast "Polonistyka zaangażowana"

Polonistyka daje narzędzia, by odnaleźć się w świecie, pomóc go zrozumieć, zapobiec wykluczeniu i osamotnieniu, dlatego Zespół projektu „Polonistyka wobec wyzwań współczesnego świata” postanowił włączyć się w szukanie odpowiedzi na problemy współczesności i skoncentrować się na indywidualności człowieka, na odzyskaniu więzi, kontaktów międzyludzkich i poczuciu tożsamości, na poszanowaniu zasad otwartości i dostępności, a także inkluzywności w otaczającym nas świecie.

01.10.2024

Studiowanie polonistyki sposobem na życie. Rozmowa z Elżbietą Miedzianowską

Elżbieta Miedzianowska po latach intensywnej pracy zawodowej w 2022 roku obroniła licencjat na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego. Zgodziła się nam opowiedzieć, dlaczego zdecydowała się na studia polonistyczne, co o nich myśli, jakie wiąże z nimi plany.

27.09.2024

Rozpoczęły się konsultacje „Profilu absolwenta” polskiej szkoły

W siedzibie Ministerstwa Edukacji Narodowej zaprezentowano propozycję dokumentu określającego wiedzę, umiejętności i kompetencje, które powinny być kształtowane u uczniów przedszkoli i szkół podstawowych. Ministerstwo i Instytut Badań Edukacyjnych zapraszają do konsultacji „Profilu” oraz udziału w dalszych pracach nad zmianami w edukacji.

19.09.2024

Manifest Otwartej Humanistyki

Szanowni Państwo,

z radością i pełni optymizmu przedstawiamy *Manifest Otwartej Humanistyki* – owoc refleksji nad kondycją i potrzebami naszej dziedziny wiedzy.

Celem *Manifestu* jest zwrócenie uwagi polskiego środowiska humanistycznego oraz decydentów politycznych na problem niedopasowania kryteriów ewaluacji do aktualnych sposobów uprawiania humanistyki, a tym samym na jej rzeczywiste potrzeby organizacyjne i ekonomiczne.

03.09.2024

Wywiad z prof. Anną Frajlich, emerytowaną wykładowczynią Polish Studies na Uniwersytecie Columbia

Profesor Anna Frajlich, uznana poetka z kilkudziesięcioletnim dorobkiem, która w wyniku kampanii antysemitki opuściła Polskę w 1969 r., od lat mieszka w Nowym Jorku. Obroniła tu – na wydziale sławistycznym New York University – pracę doktorską poświęconą dziedzictwu starożytnego Rzymu w srebrnym wieku poezji rosyjskiej i przez 34 lata, od 1982 do 2016 roku, była wykładowczynią na Wydziale Sławistyki na Uniwersytecie Columbia. Obecnie, od ośmiu lat na emeryturze, nadal aktywnie uczestniczy w amerykańskim i polskim życiu literackim, biorąc udział w spotkaniach, konferencjach – a także rozmowach. Jedną z nich przeprowadził Przemysław Górecki w nowojorskim mieszkaniu badaczki i jej męża.

08.08.2024

Dostęp radykalnie otwarty i etyka troski. Rozmowa z Samem O. Moorem, założycielem Radical Open Access Collective

Radical Open Access Collective ma cechy tego, co Anna Tsing nazwałaby ukrytymi dobrami wspólnymi (latent commons). „Są to miejsca, w których można szukać sojuszników. Można o nich myśleć jako o ukrytych dobrach wspólnych. Są one ukryte w dwóch znaczeniach: po pierwsze, są wszechobecne, ale rzadko je zauważamy, a po drugie, są nierozwinięte. Kipią niezrealizowanymi możliwościami, są nieuchwytnie”. (fragment wykładu Sama O. Moora w Galway)

Rozmowa została przeprowadzona podczas konferencji RESSH 2024 w Galway, gdzie Sam O. Moore został zaproszony do wygłoszenia wykładu otwierającego pt. *‘Commoning’ the Humanities and the Social Sciences.*

08.08.2024

Dlaczego warto pracować z (meta)danymi? Workflow

W maju 2019 roku w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie odbyło się wydarzenie DARIAH Annual Event. Zadawano sobie wtedy pytania dotyczące rodzaju i ilości danych produkowanych i gromadzonych przez humanistów. Pytano o rodzaje danych, miejsca ich przechowywania oraz o to, kto jest ich właścicielem. Zastanawiano się nad specyfiką i złożonością danych humanistycznych, a także nad tym, co czyni je wyjątkowymi. Próbowano także definiować i konceptualizować termin „dane”, sytuując je obok bardziej tradycyjnego nazewnictwa źródeł, z których korzystają i które tworzą nauki humanistyczne. Krótki zapis tego wydarzenia oraz kilka wypowiedzi o danych humanistycznych można obejrzeć pod tym linkiem.

09.07.2024

Zjazd Konferencji Polonistyk Uniwersyteckich w Poznaniu - relacja

Tegoroczny zjazd Konferencji Polonistyk Uniwersyteckich uwydatnił jej szczególną rolę w środowisku: jako wspólnego głosu polonistów reprezentujących wszystkie uniwersytety w Polsce, uprawiających badania w dyscyplinach literaturoznawstwo, językoznawstwo oraz polonistyka.

Nowe wyzwania związane z powołaniem dyscypliny polonistyka to tylko jeden z elementów trudnej organizacyjnie sytuacji, w której znalazło się środowisko polonistyczne. Wśród najistotniejszych dla środowiska tematów, podejmowanych podczas Zjazdu pojawiły się: kwestia ewaluacji czasopism, w których publikują literaturoznawcy, językoznawcy oraz poloniści prowadzący badania w ramach filologii narodowej, kształt reformy edukacyjnej w szkołach i możliwości pozyskania ze źródeł publicznych wsparcia finansowego dla Konkursu im. Profesora Czesława Zgorzelskiego.

Gospodarzem tegorocznego wydarzenia był Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

01.07.2024

Humanistyka architektoniczna - studia podyplomowe i inne inicjatywy

O studiach podyplomowych Humanistyka architektoniczna, organizowanych przez Instytut Badań Literackich PAN i Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki, z wykładawcami dr. Andrzejem Skalimowskim, kierownikiem Działu Naukowego NIAiU i dr Aleksandrą Wójtowicz, autorką programu i kierownikiem studiów z IBL PAN rozmawia redaktor naczelna "Biuletynu Polonistycznego" Mariola Wilczak.

20.06.2024

Metadane jako klucz do szczęścia komunikacyjnego

Jeśli przyjmiemy, że nauka to nie tylko proces zdobywania wiedzy, ale także nieustannie powiększający się zasób, który składa się z wyników badań, możemy z pewną śmiałością stwierdzić, że aktywność naukowa ma sens tylko wtedy, gdy mamy dostęp do efektów badań. Tylko znając aktualne osiągnięcia, możemy produkować nową, wartościową wiedzę. Skoro zatem — w trosce o jakość osiągnięć — wyniki badań powinniśmy oprzeć na wcześniejszych odkryciach innych badaczy, to zjawiskiem kluczowym dla nauki staje się komunikacja.

20.06.2024

Tekst, korpus, wykres. Cyfrowa analiza literatury - przydatne narzędzia

Czy (a może jak?) komputer może czytać literaturę? Choć poziom „rozumienia” tekstu literackiego przez komputer nie odpowiada temu, jak rozumie go człowiek, to narzędzia cyfrowe mogą wydatnie wspomóc różnego rodzaju badania literackie. Dziś nie musimy już ręcznie liczyć wystąpień interesującego nas słowa w tekście. Dzięki zaawansowanym wyszukiwarkom możemy wyszukiwać całe frazy i podobnie zbudowane fragmenty, a lista słów użytych w badanym przez nas utworze może powstać w kilka chwil.

20.06.2024

7 pytań, które warto sobie zadać tworząc korpus do badań

Korpusy, czyli zbiory danych tekstowych, dobranych zgodnie z określonymi kryteriami i odpowiednio opisane, stają się coraz bardziej popularnym narzędziem pracy naukowców i naukowczyń reprezentujących różne dyscypliny. Korzystają z nich przedstawiciele i przedstawicielki dyscyplin takich jak językoznawstwo, ale i socjologia, historia, psychologia, a od pewnego czasu także literaturoznawstwo. Dzięki wykorzystaniu korpusów możliwe jest przetwarzanie zbiorów danych wielokrotnie przekraczających możliwości analityczne człowieka-badacza, co pozwala na stawianie zupełnie nowych pytań badawczych oraz poszukiwanie nowych odpowiedzi na pytania już znane.

11.06.2024

Kilka słów o... „MiroForze”

Nakładem wydawnictwa Fundacji Terytoria Książki ukazał się czwarty tom rocznika "MiroFor". Ze współautorem publikacji, prof. Piotrem Sobolczykiem, rozmawia Mariola Wilczak.

30.05.2024

XXI Dni Polonistyki na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Wileńskiego: „Łączą nas Adam Mickiewicz i Czesław Miłosz”

W dniach 23-24 maja na Uniwersytecie Wileńskim po raz 21. odbyły się tradycyjne Dni Polonistyki. Pierwszego dnia uczestnicy i goście święta polonistycznego spotkali się na międzynarodowej konferencji studenckiej, w której wzięli udział doktoranci z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II oraz Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, a także studenci II i III roku polonistyki Uniwersytetu Wileńskiego i Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Obrady poprzedził wykład prof. dra hab. Henryka Dudy poświęcony refleksji na temat tekstu *Inwokacji* do poematu A. Mickiewicza *Pan Tadeusz* i nawiązujący do 190. rocznicy wydania eposu narodowego. Rzecz znamienna, że w tym roku przypada 100. rocznica ukazania się drukiem pierwszego litewskiego przekładu tego dzieła.

27.05.2024

Podcast jako forma komunikacji naukowej. Wstępne rozpoznanie

My, słuchacze i słuchaczki podcastów naukowych i upowszechniających naukę (choć można mieć uzasadnione wątpliwości, czy w przypadku podcastu są to kategorie rozłączne), jesteśmy głodni wiedzy. Szukamy racjonalnego i wspartego dowodami wyjaśnienia tego, co niewyjaśnione. Pragniemy czuć się kompetentni i świadomi zmian zachodzących w świecie, przełomów, szans na wyjście z kryzysów, dlatego słuchamy (dosłownie!) ekspertów i ekspertek.

24.04.2024

Nominacje do Nagrody Literackiej Warszawy

Jury Nagrody Literackiej Warszawy wskazało 15 najlepszych książek minionego roku w pięciu kategoriach.

21.04.2024

Nagroda Literacka Miasta Gdańska Europejski Poeta Wolności dla Moniki Herceg i Aleksandry Wojtaszek

„Poezja Moniki Herceg to przejmujący krzyk wolności. Rodzi się z niego nowy, odważny głos młodego pokolenia” – czytamy w uzasadnieniu Jury, które jednogłośnie przyznało Nagrodę Europejskiej Poetki Wolności 2024 chorwackiej autorce Monice Herceg, a nagrodę za przekład jej tłumaczce Aleksandrze Wojtaszek. Uroczystość wręczenia nagród odbyła się 19 kwietnia w Instytucie Kultury Miejskiej w Gdańsku.

08.04.2024

Opowieść o powrocie do domu

22 marca w ramach projektu „Kobieca strona poezji, czyli przez wiersze do języka”, odbyły się warsztaty dla studentów z Włoch, Litwy i Ukrainy z udziałem Małgorzaty Lebdy. Spotkanie, które odbyło się w trybie hybrydowym, poprowadziły profesor Monika Woźniak i doktorantka Uniwersytetu La Sapienza Serena Buti.

Małgorzata Lebda jest redaktorką, doktorem nauk humanistycznych i sztuk audiowizualnych, naukowczynią wykładającą na Uniwersytecie Jagiellońskim, felietonistką, animatorką kultury i autorką sześciu książek poetyckich, w tym *Matecznika*, *Snów uckermärkerów* i *Mer de Glace* oraz debiutanckiej powieści *Łakome*. Jej książki ukazały się w przekładzie na języki: czeski, włoski, serbski, ukraiński, słoweński, duński i rumuński.

24.03.2024

Spotkanie z poetką konkretną

18 marca w ramach projektu „Kobieca strona poezji, czyli przez wiersze do języka”, odbyły się kolejne warsztaty dla studentów z Włoch, Litwy i Ukrainy.

23.03.2024

Polonista obywatelsko wrażliwy

Każdy z nas chce być słyszany. Ta myśl, tak oczywista, jest również często nierozumiana, zapomniana. Jej sens wybrzmiewa w opowieściach uczestników projektu *Dziennikarstwo obywatelskie dla rozwoju regionalnego. Opracowanie interdyscyplinarnej oferty edukacyjnej i wdrożenie innowacyjnych metod kształcenia*. Głównym tematem rozmowy jest projekt i jego owoce, ale tak naprawdę jest to opowieść o poczuciu sprawczości, dobrej komunikacji międzyludzkiej i uczeniu się od siebie nawzajem, o wzajemnym zaufaniu i poczuciu wspólnoty.

Spotykamy się z polonistami Uniwersytetu Bielsko-Bialskiego, panią dr Agnieszką Będkowską-Kopczyk, slawistką, językoznawczynią, tłumaczką, dziennikarką, pomysłodawczynią i koordynatorką projektu. Jest z nami również pani dr Angelika Matuszek, adiunkt w Katedrze Polonistyki Uniwersytetu Bielsko-Bialskiego, członkini zespołu projektowego oraz pan prof. dr hab. Michał Kopczyk, profesor w Katedrze Polonistyki Uniwersytetu Bielsko Bialskiego i Kierownik projektu.

19.03.2024

Monika Herceg z tytułem Europejskiej Poetki Wolności 2024!

Chorwacka poetka Monika Herceg zwyciężyła w konkursie Nagrody Literackiej Miasta Gdańska „Europejski Poeta Wolności” 2014. 34-letnia poetka jest najmłodszą laureatką w historii wyróżnienia. Jury zdecydowało się uhonorować jej tom „Okres ochronny.” w przekładzie Aleksandry Wojtaszek, podkreślając jego świeżość,

współczesność i zręczne łączenie perspektywy intelektualnej z autorefleksją. Wręczenie nagród odbędzie się 19 kwietnia podczas Festiwalu Europejski Poeta Wolności (17-20 kwietnia). Więcej informacji: www.europejskipoetawolnosci.pl.

12.03.2024

Yang Lian Laureatem Międzynarodowej Nagrody Literackiej im Zbigniewa Herberta 2024

Fundacja im. Zbigniewa Herberta ogłosiła laureata tegorocznej edycji Międzynarodowej Nagrody Literackiej im. Zbigniewa Herberta. Uhonorowano nią Yang Liana, wybitnego poetę chińskiego, działacza na rzecz wolności słowa.

12.03.2024

Stulecie Herberta

Fundacja im. Zbigniewa Herberta, w przypadającą w roku 2024 setną rocznicę urodzin autora „Pana Cogito”, przedstawia plany związane ze świętowaniem tego jubileuszu. Zaplanowany na cały rok cykl działań i wydarzeń zatytułowany „Stulecie Herberta” ma pokazać wciąż żywą siłę twórczości poety. Ma też być okazją do spojrzenia na ostatnie sto lat przez pryzmat dzieła autora „Struny światła” – dzieła nadal poruszającego i stawiającego fundamentalne pytania. „Stulecie Herberta”, zainicjowane już w roku 2023, swoją kulminację będzie miało w październiku 2024 roku – podczas kilkudniowego celebrowania Urodzin Poety (29 października).

16.02.2024

Marzec z "Kobięcą stroną poezji"

W drugiej połowie marca w ramach projektu *Kobięca strona poezji, czyli przez wiersze do języka*, odbędą się kolejne warsztaty dla studentów z Włoch, Litwy i Ukrainy. Swoją obecność na nich zapowiedziały poetki Krystyna Dąbrowska i Małgorzata Lebda, których utwory będą tłumaczone z języka polskiego na języki narodowe studentów: włoski, litewski i ukraiński.

09.02.2024

Wyniki ankiety DIAMAS - już dostępne

Z przyjemnością udostępniamy wyniki ankiety dotyczącej wydawnictw instytucjonalnych przeprowadzonej w ramach projektu DIAMAS. Dostępne jest już streszczenie, które przybliży kluczowe ustalenia. Dokumentowi temu towarzyszą raporty krajowe i bardziej szczegółowa analiza, dostępne na stronie internetowej DIAMAS.

24.01.2024

Europejski Poeta Wolności. Seria poetycka już dostępna, festiwal 17-20 kwietnia 2024

Seria wydawnicza "Europejski Poeta Wolności – Nominacje" rozwija się. Do dotychczas opublikowanych 52 tomów dołącza właśnie 6 kolejnych, prezentujących twórczość poetów i poetek nominowanych w aktualnej edycji Nagrody Literackiej Europejski Poeta Wolności. Przypominamy, że seria obecna jest na polskim rynku wydawniczym już od 16 lat. Prezentuje i promuje poezję autorów i autorek tworzących współcześnie w krajach europejskich. Czyje wiersze premierowo wejdą do obiegu w tym sezonie i kto przyjedzie na Festiwal Europejski Poeta Wolności 17-20 kwietnia w Gdańsku? Werdykt jury i laureat Nagrody znany będzie 19 marca 2024.

24.01.2024

Zaproszenie do otwartych konsultacji na temat dobrych praktyk i standardów wydawniczych

DIAMAS to europejski projekt dotyczący wyzwań stojących przed publikowaniem instytucjonalnym w związku z otwartym dostępem (OA). W działania zaangażowane są 23 organizacje z 12 krajów europejskich, dobrze zorientowane w otwartym dostępie do publikacji akademickich i komunikacji naukowej. Naszym głównym celem jest zrozumienie obecnego stanu wydawnictw instytucjonalnych i/lub dostawców usług (IPSP – Institutional Publishing / Service Providers) w 25 krajach ERA, zwłaszcza tych, które nie pobierają opłat za publikowanie lub czytanie w otwartym dostępie.

24.01.2024

Rezydencje literackie 2024

Znamy kolejnych rezydentów mieszkania Wisławy Szymborskiej!

Są nimi: Anna Zotova, która skupi się na tłumaczeniu debiutu powieściowego Małgorzaty Lebdy "Łakome" z języka polskiego na ukraiński oraz Miłosz Waligórski, który przygotuje wstęp do tłumaczonego przez siebie tomu bałkańskich opowiadań.

24.01.2024

Jak czytać monografie cyfrowe. Przykłady skutecznych narzędzi i ciekawych projektów cyfrowych kolekcji humanistycznych

Pomimo ogromnych zmian, jakie zaszły w sposobach komunikacji w nauce w ostatnich latach, głównym sposobem rozpowszechniania wiedzy, a także wyników prowadzonych badań, w naukach humanistycznych nadal pozostaje drukowana monografia. Coraz częściej, w konsekwencji sposobu przeprowadzania ewaluacji, badacze zajmujący się szeroko rozumianą kulturą publikują artykuły w czasopiśmie. Redakcje tychże próbują odpowiedzieć na zapotrzebowanie zmieniających się form komunikacji naukowej: artykuły, a nawet całe numery, udostępniane są w wersji cyfrowej, często w wolnym dostępie, bez opłat. Powolne zmiany widać też wśród wydawców monografii, którzy coraz częściej obok książki drukowanej dają czytelnikowi możliwość zakupu pozycji w wersji cyfrowej w

formacie .pdf bądź .epub. Mimo tych wartych docenienia tendencji komunikacja naukowa nadal jest przywiązana do swoich form tradycyjnych. Najczęściej bowiem tekst cyfrowy jest kopią tekstu drukowanego przeniesionego w nową przestrzeń. Jednakże rewolucja, jaką przyniósł ze sobą internet, coraz częściej wymusza na badaczach zupełnie nowe podejścia do sposobów przekazywania wiedzy.

18.01.2024

Nowa strona internetowa EOSC Polska promuje polskie działania w otwartej nauce

Powstała nowa strona internetowa EOSC Polska, poświęcona promocji działań podejmowanych przez polskie podmioty w obszarze otwartej nauki. Projekt ten szczególnie akcentuje dobre praktyki w zarządzaniu danymi badawczymi oraz wdrażaniu Europejskiej Chmury Otwartej Nauki (EOSC) w Polsce. Na stronie będą prezentowane profile krajowych ekspertów, a także efekty projektów realizowanych przez polskie instytucje w ramach konkursów infraEOSC. To doskonała okazja, aby bliżej poznać osiągnięcia i zaangażowanie polskich naukowców w rozwijanie otwartej nauki.

04.12.2023

Przez wiersze Szymborskiej do fascynacji przekładem

Jeszcze w lutym tego roku, podczas inauguracji Roku Wisławy Szymborskiej i rozmowy z prezesem fundacji Jej imienia - profesorem Michałem Rusinkiem, nawiązaliśmy do słów studentki z Łucka o udziale w warsztatach dla studentów, podczas których mogliby oni zająć się przekładami poezji Szymborskiej. Zastanawialiśmy się wówczas, czy byłaby możliwość zorganizowania takich warsztatów jesienią, równoległe z planowaną w Rzymie konferencją poświęconą Noblistce.

I udało się! Dzięki współpracy Stacji Naukowej PAN w Rzymie, Wydziału Studiów Europejskich, Amerykańskich i Międzykulturowych Uniwersytetu „La Sapienza”, Centrum Polonistycznego Uniwersytetu Wileńskiego, Katedry Polonistyki i Przekładu na Wołyńskim Uniwersytecie Narodowym im. Łesi Ukrainki oraz Instytutu Badań Literackich PAN doszło do realizacji projektu *Kobieca strona poezji, czyli przez wiersze do języka*, finansowanego przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej w ramach projektu Promocja Języka Polskiego.

29.11.2023

O projekcie „Kobieca strona poezji, czyli przez wiersze do języka”

W dniach 20-23 listopada 2023 roku cztery studentki filologii polskiej Uniwersytetu Wileńskiego: Justyna Tankeliun, Dominyka Matuliauskaitė, Karolina Bartoško i Beata Gulbicka wraz z wykładowczynią – autorką niniejszego tekstu wzięły udział w pierwszym etapie projektu *Kobieca strona poezji, czyli przez wiersze do języka*.

27.09.2023

Patroni roku 2024

Sejm i Senat RP przyjęły uchwały o patronach roku 2024. W uchwałach obu izb polskiego parlamentu znaleźli się pisarze i reportażyści.

27.09.2023

„Komornicka nie pozwoli o sobie zapomnieć”. O „Xiędze poezji idyllicznej” rozmawiamy z Dr Barbarą Stelingowską

Jedną z bohaterek dyskusji o „długim wieku XIX”, toczonej podczas Światowego Kongresu Polonistów 2023, była Maria Komornicka. O wydanej niedawno „Xiędze poezji idyllicznej”, a także kłopotach edytorów i biografów poetki rozmawiamy z Panią Doktor Barbarą Stelingowską z Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach.

22.09.2023

Kradzież czy zabójstwo? Głos w dyskusji o plagiacie

Zapraszamy do lektury artykułu Pana Profesora Wojciecha Tomasika z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Przewodniczącego Rady "Biuletynu Polonistycznego".

22.09.2023

Rozporządzenie własnym dorobkiem. Rozterki humanisty

Zapraszamy do lektury artykułu Pana Profesora Wojciecha Tomasika z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Przewodniczącego Rady "Biuletynu Polonistycznego".

01.09.2023

Jak sprawić, by otwarty dostęp do książek stał się powszechną praktyką?

Do 15 września zapraszamy do odpowiadania na ankietę projektu PALOMERA, dotyczącą otwartego dostępu do książek naukowych. Ankieta jest skierowana do instytucji badawczych, naukowców i naukowców, przedstawicieli i przedstawicieli instytucji finansujących badania, wydawnictw, bibliotek i dostawców infrastruktury służących rozpowszechnianiu treści w otwartym dostępie. Dzięki odpowiedziom lepiej zrozumiemy wyzwania, jakie napotykają instytucje, które chciałyby rozwijać polityki otwartego dostępu w zakresie wydawnictw książkowych.

03.08.2023

Darmowe materiały do nauczania języka polskiego jako obcego

Zespołu Literatura a Glottodydaktyka Instytutu Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk zaprasza do korzystania z darmowych materiałów do nauczania języka polskiego jako obcego.

Przedstawione materiały są wynikiem doświadczeń zdobytych przez Autorki podczas pracy z uczniami z Ukrainy oraz wieloletniej współpracy Zespołu Literatura a Glottodydaktyka IBL PAN oraz Katedry Języków Słowiańskich Uniwersytetu Przykarpackiego im. Wasyla Stefanyka, która w 2023 roku zaowocowała realizacją projektu „*Ryby, żaby, raki*” czy „*Rupaki*”? *Złota dziesiątka poezji polskiej na lekcjach języka polskiego jako obcego/drugiego*.

21.07.2023

Kilka pytań o ... Światowe Kongresy Polonistów

Tydzień temu, 14 lipca, zakończył się VIII Światowy Kongres Polonistów, obradujący pod hasłem „Filologia - od/nowa”.

O historię, ideę i rolę Kongresów, przemiany polonistyki na przestrzeni ostatnich lat oraz wyjątkowość tegorocznego Kongresu zapytaliśmy Panią Profesor Magdalenę Popiel z Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, prezes Międzynarodowego Stowarzyszenia Studiów Polonistycznych i członkinię Rady „Biuletynu Polonistycznego” oraz współorganizatorkę Światowych Kongresów Polonistów, Konkursu im. Jana Kochanowskiego i cyklu Wykładów Jagiellońskich im. Czesława Miłosza.

09.07.2023

Błażej Winter, Systemy religijne w *Buddenbrookach* i w *Dublińczykach*

Praca dotyczyć będzie zagadnień związanych z systemami religijnymi w powieści Thomasa Manna *Buddenbrookowie. Dzieje upadku rodziny* oraz w zbiorze opowiadań *Dublińczycy* Jamesa Joyce'a. Zestawienie obu dzieł pod tym kątem wydaje się szczególnie ciekawe ze względu na obecność w fabule każdej z nich dwóch różnych wyznań dominujących – protestantyzmu i katolicyzmu.

06.07.2023

Zofia Rogala, Ojcostwo w świecie popędu - analiza stosunku mężczyzn do swoich potomków w *Cząstkach elementarnych* Michela Houellebecqa i *Pachnidle. Historii pewnego mordercy* Patricka Süskinda

Ojcowie w świecie zdominowanym przez popędy muszą nieustannie zmagać się ze swoją naturą, sprowadzaną w *Cząstkach elementarnych* i *Pachnidle* przede wszystkim do popędu seksualnego. Z wypełnieniem roli opiekuna poważne trudności mają zarówno bohaterowie realizujący twardy jak i miękki wzorzec męskości.

25.06.2023

Andrzej Janiszewski, Dzieje pewnego pikniku, czyli o powieści braci Strugackich, filmie Andrieja Tarkowskiego i piosence Jacka Kaczmarskiego

Wszystko zaczęło się w podpetersburskim lesie...

25.06.2023

Adrianna Bizowska, Analiza porównawcza figury nimfetki w powieściach *Lolita* Vladimira Nabokowa oraz *Pachnidło* Patricka Süskinda

Kiedy słyszymy o nimfetcach, nasze myśli automatycznie wędrują do *Lolity* Vladimira Nabokova i choć skojarzenie to jest niewątpliwie słuszne, nie wyczerpuje ono w pełni listy utworów, w których możemy mówić o obecności nimfetek. Młode dziewczyny znajdujące się na pograniczu dzieciństwa i okresu dojrzewania, uwikłane w relacje erotyczno-romantyczne ze starszymi od siebie mężczyznami to motyw znany literaturze od dawna i znacznie częstszy, niż wolimy przyznawać.

25.06.2023

Arcydzieła literatury światowej w refleksji studentów polonistyki

Ważne, często mniej znane teksty literackie autorów z różnych kręgów językowych i kulturowych, po raz kolejny znalazły się w kręgu zainteresowań studentów polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego.

22.06.2023

Zjazd Konferencji Polonistyk Uniwersyteckich

Dziekani wydziałów nauk humanistycznych, dyrektorzy i pracownicy jednostek polonistycznych obradowali w dniach 16–17 czerwca podczas zjazdu Konferencji Polonistyk Uniwersyteckich. Gospodarzem tegorocznych obrad był Wydział Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

03.04.2023

DIAMAS zbiera potrzeby wydawnictw dotyczące czasopism OA / ankieta i spotkanie

Serdecznie zapraszamy wydawnictwa i dostawców usług wydawniczych do wypełnienia ankiety europejskiego projektu DIAMAS na temat publikowania instytucjonalnego, a w szczególności wydawania czasopism w otwartym dostępie. To właśnie dzięki Państwa odpowiedziom partnerzy w projekcie poznają lepiej publikowanie instytucjonalne jako istotny aspekt komunikacji naukowej i opracują odpowiednie zasoby, narzędzia, polityki i strategie, które wspomogą wydawców czasopism naukowych w Europie, w tym w Polsce.

Odpowiedzi zbierane są do 30 kwietnia br.

28.03.2023

Utożsamiamy się z tym, o którym mówi się „ty”

Jest to forma dość inwazyjna i wymagająca od czytelnika asertywności. Długo miała reputację bardzo wymagającej, ale obecnie robi niebywałą i zasłużoną karierę. Mowa o narracji drugoosobowej.

Narracja to sposób rozumienia i doświadczania świata. To mentalne środowisko, w którym żyjemy. O ile jednak ta pierwszo- i trzecioosobowa wydaje się naturalną jego częścią, to narracja drugoosobowa długo była postrzegana jako forma nieprzyjazna dla odbiorców. O historii i znaczeniu narracji drugoosobowej, o narratologii kognitywistycznej, o najnowszym numerze czasopisma „Zagadnienia Rodzajów Literackich” rozmawiamy z Magdaleną Rembowską-Płuciennik, profesorem Instytutu Badań Literackich PAN, z Pracowni Poetyki Historycznej IBL PAN, teoretyczką literatury i narratologią.

Zapraszamy do lektury, a także wysłuchania kolejnego odcinka "Spotkań Biuletynu" !

16.03.2023

Europejski projekt TRIPLE przedstawia swój końcowy rezultat - platformę GoTriple

W marcu dobiega końca projekt TRIPLE zrealizowany w ramach Horyzontu 2020. Jego głównym rezultatem jest GoTriple – innowacyjna wielojęzyczna platforma dla nauk humanistycznych i społecznych (HS), umożliwiająca odkrywanie zasobów badawczych z wielu różnych dyscyplin w ramach domeny HS: publikacji i danych badawczych, opisów projektów czy profili badaczy.

06.03.2023

„Forma nie jest dana z niebios”. O tekstach i tekstologii, o satysfakcjach lektury, poezji i czasach - z okazji edycji *Wierszy wszystkich Wisławy Szymborskiej* z Wojciechem Ligęzą rozmawia Piotr Bordzoł

Kilkanaście dni temu na półki księgarskie trafił pierwszy w historii zbiór wierszy zebranych Noblistki (wyd. Znak). Zapraszamy do lektury rozmowy z wybitnym badaczem twórczości poetki, autorem wyboru jej poezji w serii „Biblioteka Narodowa”, autorem komentarza i posłowie w omawianej edycji wierszy.

12.02.2023

Nowy odcinek podcastu "Nauka XXI wieku": "Prehistoria języka"

"Nauka XXI wieku" to podcast, w którym poruszane są tematy związane z fizyką, matematyką, kosmologią, astrofizyką, ale także z medycyną, kulturą, filozofią i naukami społecznymi. W poprzednich odcinkach rozmówcami byli m.in. dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska (Instytut Slawistyki PAN), dr Anna Jelec (Zakład Językoznawstwa UAM), dr hab. Katarzyna Kłosińska (Obserwatorium Języka Polskiego, UW), dr Maciej Maryl (Centrum Humanistyki Cyfrowej IBL PAN). W 170. odcinku o prehistorii języka opowiada dr Marta Sibierska.

07.02.2023

„Nawet wolę, jak pan mówi o mnie”. O Szymborskiej w różnych rejestrach

O tym, co najważniejsze w obchodach 100. rocznicy urodzin Wisławy Szymborskiej, czy możliwy jest jubileusz bez patosu i o pielęgnowaniu dziecka w sobie rozmawiają Mariola Wilczak i dr hab. Michał Rusinek, prof. UJ, prezes Fundacji Wisławy Szymborskiej, wieloletni sekretarz Poetki, członek Rady Języka Polskiego, tłumacz i pisarz.

2023 rok został ustanowiony przez Senat RP rokiem Wisławy Szymborskiej. 2 lipca przypada setna rocznica urodzin Poetki.

03.02.2023

Znamy plan obchodów Roku Szymborskiej

W tym roku "Biuletyn Polonistyczny" ma zaszczyt i przyjemność być współpracownikiem medialnym "niehucznych obchodów" Roku Szymborskiej - 100. urodzin poetki. Z tej okazji 2 lutego byliśmy obecni na konferencji prasowej zorganizowanej przez Fundację Wisławy Szymborskiej w Pałacu Potockich w Krakowie.

07.01.2023

Literacy patroni 2023 roku

Patronami „literackimi” 2023 roku – decyzją Sejmu i Senatu RP – zostali ustanowieni Aleksander Fredro oraz Wisława Szymborska.

08.12.2022

Raport z badania potrzeb ukraińskich naukowców na emigracji

Maciej Maryl i Magdalena Wnuk z IBL PAN brali udział w pracach zespołu, który przeprowadził ankietę wśród ukraińskich naukowców i opublikował właśnie wnioski w raporcie *Beyond Resilience: Professional Challenges, Preferences, and Plans of Ukrainian Researchers Abroad*. Raport dostarcza informacji na temat wyzwań zawodowych i preferencji dotyczących wsparcia ukraińskich naukowców, którzy opuścili Ukrainę w następstwie rosyjskiej inwazji z 24 lutego 2022 roku. Wyniki badania mają służyć jako wskazówki do planowania programów wsparcia przez instytucje akademickie i finansujące. Przybliżają wiedzę o sytuacji ukraińskich naukowców, dostarczając informacji o ich profilu demograficznym, dyscyplinie i etapie kariery, a także o szczególnych wyzwaniach zawodowych i życiowych, z którymi się zmagają. W obliczu bardzo niepewnej sytuacji ukraińscy uczeni wykazują się dużą zaradnością i siłą tak w życiu osobistym, jak i zawodowym, jednocześnie troszcząc się o przyszłość swoich macierzystych instytucji i powojenną odbudowę ukraińskiego systemu nauki.

07.12.2022

"Spotkania Biuletynu" - podcast "Biuletynu Polonistycznego"

Podcast "Spotkania Biuletynu" to przestrzeń dla spotkań z ludźmi, którzy tworzą historię badań nad językiem polskim, literaturą i kulturą polską, którzy te badania uprawiają i stwarzają im warunki rozwoju.

Pierwszy cykl tematyczny dotyczy "Geopolonistyki" oraz projektu „Geopolonistyka – wirtualny most pomiędzy kulturami”, finansowanym przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej w ramach programu "Promocja Języka Polskiego".

Premierowy odcinek nagrano 10 listopada 2022 roku, ostatniego dnia „Jesiennych warsztatów z Geopolonistyką” w Warszawie. Jest on zapisem wrażeń uczestników spotkania: studentek i studentów z Rzymu i Łucka oraz ich menterek, Profesor Moniki Woźniak i Profesor Switłany Suchariewy.

Zachęcamy do słuchania, zadawania pytań i dzielenia się przemyśleniami: spotkaniabiuletynu@gmail.com.

04.12.2022

Bezpłatne kursy dla obywateli Ukrainy

Uniwersytet Rzeszowski zaprasza obywateli Ukrainy do udziału w projekcie umożliwiającym podniesienie poziomu kompetencji podstawowych, w tym posługiwania się językiem polskim.

21.11.2022

Wizyta studentów polonistyki rzymskiego Uniwersytetu Sapientia w Warszawie

Od 7 do 10 listopada włoscy studenci uczestniczący w projekcie NAWA promującym język polski przebywali w Warszawie, gdzie spotkali się z ukraińskimi kolegami z Uniwersytetu w Łucku i litewskimi kolegami z Uniwersytetu w Wilnie podczas warsztatów tłumaczenia literackiego i produkcji audiowizualnej. Zrealizowali także kilka podcastów i wideo, które wkrótce będą dostępne na blogu. Były to bardzo intensywne dni pracy, nauki, życia towarzyskiego i zwiedzania zabytków. Każdy uczestnik wybrał zdjęcie związane z chwilą lub miejscem, które zapisały się szczególnie w jego pamięci i napisał do niego komentarz.

Mamy nadzieję, że powtórzymy to piękne doświadczenie w nadchodzących latach!

12.11.2022

Podpisanie porozumienia o współpracy w ramach działań „Pałac Staszica - warszawskie centrum nauki i kultury” przez przedstawicieli Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, Polskiej Akademii Nauk i Kasy im. Józefa Mianowskiego

4 listopada 2022 roku w Pałacu Staszica w Warszawie przedstawiciele Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, Polskiej Akademii Nauk, reprezentowanej przez PAN Archiwum w Warszawie i PAN Zakład Działalności Pomocniczej oraz Kasy im. Józefa Mianowskiego - Fundacji popierania nauki podpisali ramowe porozumienie o współpracy w ramach działań „Pałac Staszica – warszawskie centrum nauki i kultury”. Podpisy złożyli: prof. dr hab. Jerzy Langer (Prezes TNW), prof. dr hab. Leszek Zasztowt (Prezes Kasy im. Józefa Mianowskiego), Dyrektor PAN Archiwum w Warszawie, dr hab. Hanna Krajewska oraz Dyrektor PAN ZDP Marcin Wochoń.

07.11.2022

Laureaci Konkursu im. Czesława Zgorzelskiego

Podczas uroczystej gali w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim wręczono nagrody laureatom XXI edycji konkursu na najlepszą polonistyczną pracę magisterską.

04.11.2022

Korpus Dyskursu Literaturoznawczego

Korpus Dyskursu Literaturoznawczego (KDL) to jeden z kluczowych zasobów tekstowych opracowywanych przez Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk w ramach projektu DARIAH-PL. Obejmuje on polski dyskurs literaturoznawczy XIX–XXI wieku (lata 1822–2022). Znajdą się w nim teksty poświęcone literaturze lub ukazujące się w czasopismach czy antologiach o profilu literaturoznawczym. Szeroki zakres czasowy (200 lat) pozwoli zarówno zgromadzić reprezentatywny materiał, jak i uchwycić procesy kształtowania się dyskursu literaturoznawczego w Polsce.

31.10.2022

Bliżej Siebie: Słowacja - Polska

Międzynarodowy oraz międzyuczelniany projekt naukowo-dydaktyczny powstał z inicjatywy dwóch ośrodków naukowych i w zamierzeniu ma stanowić formę wsparcia i rozwinięcia studiów polonistycznych przy Katedrze Języków Słowiańskich Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy oraz studiów słowacystycznych przy Instytucie Sławistyki Zachodniej i Południowej Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego.

31.10.2022

Projekt „Geopolistyka” - wirtualny most pomiędzy kulturami. Newsletter

Szanowni Państwo,

Mamy przyjemność podzielić się z Państwem nowinami polonistycznymi w nowej formule - okazjonalnego newslettera, który - rozsyłany mailowo Subskrybentom i

udostępniany Sympatykom „Biuletynu”, będzie zawierać treści dotyczące danego zagadnienia, tematu, problemu.

Premierowy newsletter dotyczy prowadzonego aktualnie i niezwykle ważnego dla nas projektu, jakim jest „Geopolonistyka” - wirtualny most pomiędzy kulturami. Zapraszamy do lektury!

24.10.2022

Kościół Świętych Piotra i Pawła

Budowę katedry Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Łucku rozpoczęto w 1616 roku pod kierownictwem architekta Giacomo Briano, od 1627 budowę prowadzono pod nadzorem innego architekta – Macieja Maika, a w 1637 zakończono budowę kopuły kościoła. Budownictwem tej świątyni zajmował się zakon jezuitów, który wcześniej (w 1604) wybudował kolegium jezuickie. Kościół został konsekrowany w 1639 ku czci Świętych Apostołów Piotra i Pawła.

09.10.2022

Pracownicy Katedry Języka i Literatury Polskiej na Uniwersytecie Sapienza

Od 1994 katedrą kieruje profesor Luigi Marinelli. Od roku 2008 jej skład powiększył się o profesor Monikę Woźniak, potem także o Agnieszkę Stryjecką.

08.10.2022

Józef Łobodowski i Wołyń

O pisarzu Józefie Łobodowskim napisano już wiele. Piszą w Ukrainie i w Polsce. Uważa się, że wyprzedził swoją epokę, miał własną, indywidualną wizję stosunków między oboma narodami i był orędownikiem idei wzajemnego zrozumienia. Łobodowski jest uważany za przedstawiciela szkoły ukraińskiej w literaturze polskiej.

08.10.2022

(Nie)znani Wołyniacy: łucki artysta Łukasz Niewisiewicz

Dziś w rubryce #(nie)znani Wołyniacy - postać artysty, informacji o którym nie ma w źródłach ukraińskich. Jednak w Europie jego imię jest dobrze znane.

Chodzi o Łukasza Niewisiewicza (укр. Лукаш Невісевич). Z jego biografii dowiadujemy się, że urodził się 27 grudnia 1905 roku w Łucku. Wykształcenie podstawowe i średnie otrzymał w rodzinnym mieście. Informacji o rodzinie artysty w Łucku dotychczas nie udało się znaleźć.

30.09.2022

Naprawdę postępujemy się okruchami

O niekończącej się pracy nad internetowym kalendarium Brunona Schulza, blaskach i cieniach publikowania w Internecie i odzyskiwaniu biografii rozmawiają Mariola Wilczak i dr Piotr Sitkiewicz z Zakładu Polonistyki Stosowanej na Uniwersytecie Gdańskim.

Przypominamy, że 2022 rok jest rokiem Brunona Schulza – 130. rocznicy urodzin i 80. rocznicy śmierci tego artysty, pisarza, malarza i grafika.

11.09.2022

Bolesław Zieliński, czyli wyjątkowy prezydent Łucka

Bolesław Zieliński był z wykształcenia prawnikiem, uzyskał stopień doktora nauk prawnych. Jednym z zainteresowań prezydenta była twórczość literacka. Współcześni znali go jako utalentowanego pisarza, dziennikarza i publicystę.

Bolesław Zieliński urodził się w 1877 roku we wsi Szczawne na obrzeżach miasta Sanok (obecnie województwo podkarpackie) w rodzinie Władysława i Zofii Zielińskich. Był studentem Wydziału Prawa Uniwersytetu Lwowskiego. Następnie przeniósł się do Stanów Zjednoczonych, gdzie pracował jako redaktor najstarszej polskojęzycznej gazety codziennej w Stanach Zjednoczonych. Współpracował z mediami w Detroit i Chicago.

11.09.2022

Łuckie Gimnazjum imienia Kościuszki, czyli trzy projekty okazałego budownictwa

Historia placówek oświatowych w Łucku jest na swój sposób szczególna i interesująca, zwłaszcza jeśli chodzi o wielkie przekształcenia architektoniczne, które ukształtowały historyczną tkankę środowiska miejskiego. Najlepiej widać to na przykładzie najstarszych instytucji, takich jak Kolegium Jezuickie i Bractwo Łuckie. W mniejszym stopniu dotyczy to szkół XX wieku, choć w niektórych miejscach były one początkiem powstawania nowych osiedli.

10.09.2022

Ogród Jordanowski w Łucku. Niezwykły pomysł profesora ginekologii z 1930 roku

W 1930 roku w Łucku działał tzw. Ogród Jordanowski - popularna forma organizacji wypoczynku sportowego dla dzieci, młodzieży i wszystkich, którzy nie są obojętni na zdrowy tryb życia. Ogród został urządzony w pobliżu nowego toru rowerowego, który wkrótce przekształcił się w pełnoprawny stadion, obecny "Awangard".

22.08.2022

Perfумы, jedzenie i artyści w multidyscyplinarnej refleksji studentek polonistyki

Zapraszamy do lektury prac zaliczeniowych studentek polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego. Prace powstały w ramach zajęć *Wielkie dzieła literatury światowej*.

16.08.2022

Odeszła prof. dr hab. Alina Kowalczykowa

Z wielkim smutkiem zawiadamiamy, że 13 sierpnia 2022 r. odeszła od nas prof. dr hab. Alina Kowalczykowa, długoletnia pracowniczka i członkini Rady Naukowej Instytutu Badań Literackich PAN.

Profesor Alina Kowalczykowa była literaturoznawczynią, społeczniką, pedagożką. Była wspaniałym człowiekiem, otwartym na ludzi i nowe doświadczenia, człowiekiem mądrym, silnym i dowcipnym, który swą niespożytą energią zmieniał świat na lepsze. Córka prof. Stanisława Lorentza uosabiała najświetniejsze tradycje polskiej inteligencji.

15.08.2022

Beata Hereśniak, Demiurg w człowieka przyobleczony (na podstawie perfum i tekstów)

Trudno mówić o literaturze, nie uwzględniając kreacyjnej mocy autora jako demiurga własnej historii i świata. Często jednak w tekstach można się natknąć na postaci, które wykazują większą moc stwórczą dla przedstawianego świata.

15.08.2022

Katarzyna Kowalewska, Głodowi artyści - od indywidualizmu ku postawie opiekuńczej. Analiza na wybranych przykładach z literatury

Artysta głodu – jak wskazuje dosłowne przełożenie niemieckiego tytułu *Ein Hungerkünstler* – nie głoduje z wyboru, chęci ekonomicznego zysku czy z powodu nakazu (uczestnicy/ofiary *freak show* często byli torturowani przez właścicieli cyrku, odbierano im podstawowe prawa, w tym do zaspakajania potrzeb fizjologicznych), lecz na skutek wewnętrznego przymusu.

15.08.2022

Faustyna Białous, Perwersje niewinności. Wizje pociągających młodych dziewcząt w *Lolcie* Vladimira Nabokova i *Pachnidle* Patricka Süskinda

Lolity Vladimira Nabokova nikomu chyba nie trzeba przedstawiać. Powieść ta, wydana po raz pierwszy w 1955 roku, odcisnęła trwałe piętno na kulturze światowej i zapisała się w powszechnej świadomości, również dzięki swoim filmowym adaptacjom – z 1962 roku w reżyserii Stanleya Kubricka i z 1997 w reżyserii Adriana Lyne'a.

09.07.2022

Zamiast wspomnienia

Pani Profesor Anna Węgrzyniak ponoć nie znosiła okolicznościowej maniery. Dużo bardziej byłaby zadowolona, gdyby wspomniano ją poprzez Jej prace i słowa. Dlatego za zgodą Profesora Marka Bernackiego publikujemy fragmenty jego tekstów (w tym wywiadu z Panią Profesor), które rzucają światło na Jej styl bycia, osobowość i temperament, mające niezaprzeczalnie duży wpływ na utworzenie polonistyki w Bielsku-Białej.

01.07.2022

Aleksandra Zenowicz, Małżeństwo w literaturze XIX-wiecznej

W swojej pracy chciałabym pokrótce opisać spojrzenia na małżeństwo w trzech XIX-wiecznych powieściach: *Targowisku Próżności*. *Powieści bez bohatera* Williama Makepeace Thackeraya, *Lokatorce Wildfell Hall* Anne Brontë i *Panu Grabie* Elizy Orzeszkowej.

28.06.2022

Pola Bajera, Performatywna funkcja jedzenia, czyli jak jedzenie kreuje rzeczywistość w *Uczcie Babette* Karen Blixen oraz w *Brzuchu Paryża* Emila Zoli

Jedzenie towarzyszy nam od zarania dziejów. Jemy, by żyć... Żyjemy, by jeść. To swoiste błędne koło jest nieodłączną cechą ludzkiego bytowania. Jako wymiar tak ściśle związany z naszym życiem jedzenie nieczęsto staje się przedmiotem głębszych refleksji.

28.06.2022

Justyna Górecka, Narkotyczne wizje świata i pokusy sztucznych rajów - na podstawie *Narkotyków* Stanisława Ignacego Witkiewicza oraz *Wina i haszyszu* Charlesa Baudelaire'a

Narkotyki znane są od tysięcy lat i od tysięcy lat ich właściwości były wykorzystywane do prób zmiany zastanej rzeczywistości. Już przed naszą erą używano ich w rytuałach religijnych i społecznych, dla relaksu czy w celu złagodzenia bólu[1]. Na temat uzależnień od używek powstało i nadal powstaje wiele książek, które z różnych perspektyw starają się oświetlić ten problem, wykorzystując do tego medycynę, psychologię czy socjologię.

28.06.2022

Joanna Głogowska, Miasto-labirynt, powieść-labirynt - kategoria labiryntowości w *Katedrze Marii Panny w Paryżu* Wiktora Hugo i

Pachnidle Patricka Süskinda

Topos labiryntu jest głęboko zakorzeniony w kulturze europejskiej, więc nieustannie powraca w jej tekstach, aktualizowany i przekształcany. Celem poniższego szkicu będzie zatem próba przyjrzenia się dwóm oddalonym od siebie epokowo tekstom i analiza nie tyle bezpośrednio zawartych w nich obrazów labiryntów, co miasta – przede wszystkim jako przestrzeni wrogiej, a także przyłożenia do obu powieści szeroko rozumianej wspomnianej już kategorii labiryntowości przejawiającej się w ich stronie formalnej.

28.06.2022

Sylwia Afeltowicz, Problem tożsamości w *Alicji w Krainie Czarów* Lewisa Carrolla oraz *Nieznośnej lekkości bytu* Milana Kundery

Zestawienie dziewiętnastowiecznej opowieści dla dzieci napisanej przez angielskiego matematyka z powstałą w 2. połowie XX wieku powieścią quasi-filozoficzną czeskiego emigranta wydawać by się mogło niedorzeczne. Jednak obie książki łączy zdecydowanie więcej, niż mogłoby się zdawać. W obydwu występują bohaterki potraktowane zarówno przez własnych autorów, samą literaturę a później przez krytykę literacką i literaturoznawstwo tak samo – pozostawione na marginesie świadomości czytelniczej i interpretatorskiej.

23.05.2022

XIX Dni Polonistyki na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Wileńskiego

W dniach 19-20 maja br. na Uniwersytecie Wileńskim tradycyjnie odbyły się Dni Polonistyki.

23.05.2022

Kampania crowdfundingowa „Support to Ukrainian Editors” na rzecz redaktorów i redaktorek ukraińskich czasopism naukowych

W Ukrainie funkcjonuje ponad 1000 czasopism naukowych i 20 wydawnictw uniwersyteckich. Rosyjska inwazja dla wielu z nich oznacza konieczność ograniczenia lub zawieszenia działalności, a dla ich pracowników utratę środków do życia i aktywności zawodowej. Choć istnieje wiele inicjatyw wspierających ukraińskich naukowców i pracowników sektora akademickiego, oferty wsparcia zazwyczaj nie obejmują personelu czasopism i wydawnictw naukowych.

01.04.2022

Studenci polonistyki Uniwersytetu Wileńskiego z wizytą w Litewskiej Bibliotece Narodowej im. Martynasa Mažvydasa

Studenci IV roku Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Wileńskiego w semestrze wiosennym mają możliwość pogłębiania swojej wiedzy podczas praktyk zawodowych. Mają oni do wyboru praktyki z takich dziedzin, jak: tłumaczenie i

redagowanie tekstów, pedagogika (metodyka nauczania jęz. polskiego i literatury) oraz praktyka w bibliotece.

29.03.2022

ATH przyjmie studentów z Ukrainy

Zgodnie z ustawą, która weszła w życie 12 marca br., polskie uczelnie wyższe zobowiązane są umożliwić odbywanie studiów uchodźcom z Ukrainy. Państwowa szkoła wyższa Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej przygotowała pakiet informacji i rozwiązań formalnych dla ukraińskich studentów, którzy byli zmuszeni przerwać studia w swojej ojczyźnie, a chcieliby studiować w Bielsku-Białej.

25.03.2022

Zbiórka na transport medyczny dla Łucka. Towarzystwo Przyjaciół Ukrainy przy wsparciu Instytutu Badań Literackich PAN

Z radością przyjęliśmy wiadomość, że artykuły zakupione z naszej zbiórki "Pomoc dla Łucka" dotarły na miejsce - na Wołyński Uniwersytet Narodowy im. Łesi Ukrainki!

15.03.2022

Konkurs na stypendium dla naukowców z Ukrainy | Competition for scholarships for researchers from Ukraine

Konkurs jest wyrazem solidarności z ukraińskim środowiskiem akademickim i ma za zadanie wsparcie najlepszych naukowców z Ukrainy. Głównym celem konkursu jest umożliwienie naukowcom przyjazdu do Uniwersytetu Łódzkiego w celu prowadzenia badań, co w konsekwencji przyczyni się do wzmocnienia potencjału naukowego i rozwoju naszej Uczelni. Działania te wpisują się ponadto w jeden z celów strategicznych UŁ, a mianowicie zwiększenie stopnia umiędzynarodowienia.

10.03.2022

Bar-Ilan University stands with students, lecturers, researchers, and academic staff from Ukraine with special assistance

Bar-Ilan University identifies with the challenging situation that the Ukrainian people are facing, and has therefore established a special fund to assist guest researchers, lecturers, undergraduate and graduate students who come to Bar-Ilan University. We invite Ukrainian students to come study in any of our English language degree programs and to integrate into our existing research groups. Ukrainian and Russian speaking students can be mentored in their native language by Bar-Ilan students, thus ensuring a smoother absorption into campus life. Additionally, the university's clinic networks are available to provide any necessary emotional, social or legal assistance if so needed.

10.03.2022

Israeli Universities' Emergency Fellowships for Ukrainians

Below is a list of Israeli Universities/institutions of higher learning that offer emergency fellowships for scholars/students from Ukraine. The list will get updated as more universities and departments join in every day. There are also several individual scholars or labs that are willing to offer fellowships. I will update the list when I get more info from them. You can also contact me directly and i will do my best to help you navigate the system: innale@openu.ac.il.

08.03.2022

Ochrona dziedzictwa kulturowego na Ukrainie - działania Instytutu Polonika

W związku z inwazją Rosji na Ukrainę i prowadzonymi działaniami wojennymi w niebezpieczeństwie są nie tylko ludzie, ale i zabytki. Instytut Polonika wraz z ukraińskimi partnerami stara się zabezpieczyć cenne obiekty które znajdują się na terenie zachodniej Ukrainy ze szczególnym naciskiem na Lwów – miasto wpisane na Światową Listę Dziedzictwa UNESCO.

07.03.2022

Saving Ukrainian Cultural Heritage Online [Ratowanie ukraińskiego dziedzictwa kulturowego w Internecie] (SUCHO)

Grupa ekspertów zajmujących się dziedzictwem kulturowym - bibliotekarzy, archiwistów, badaczy, programistów, podjęła się opracowania identyfikacji i archiwizacji zagrożonych stron, treści cyfrowych i danych w ukraińskich instytucjach zajmujących się dziedzictwem kulturowym.

Do przeszukiwania i archiwizowania stron i treści wykorzystuje różne technologie, w tym Wayback Machine (należący do Internet Archive), crawler Browsertrix oraz rozszerzenie przeglądarki ArchiveWeb.page i aplikację projektu Webrecorder.

06.03.2022

Apel Komitetu Nauk o Literaturze PAN w związku z możliwymi skutkami rosyjskiej agresji wobec Ukrainy

Stanowczo i jednogłośnie potępiamy rosyjską napaść zbrojną na Ukrainę. Dla agresywnych działań Kremla wobec narodu i państwa ukraińskiego nie ma usprawiedliwienia.

W miarę swoich możliwości angażujemy się w doraźną pomoc Ukraińcom – zarówno w Polsce, jak i na Ukrainie. Widzimy jednak potrzebę podejmowania również działań długofalowych. Z niepokojem i troską myślimy bowiem o możliwych skutkach rosyjskiej napaści na Ukrainę dla funkcjonowania ukraińskich uczelni i dla badaczy – zwłaszcza dla humanistów.

04.03.2022

#ScienceForUkraine

#ScienceForUkraine to grupa wolontariuszy - studentów i naukowców z instytucji akademickich w Europie i na całym świecie. Celem ich wspólnej inicjatywy jest zbieranie i rozpowszechnianie informacji o ofertach pracy i stypendiach w europejskich ośrodkach akademickich dla badaczy i badaczek bezpośrednio dotkniętych niedawną rosyjską inwazją na Ukrainę.

04.03.2022

Petycja w sprawie zagrożonego likwidacją Muzeum Józefa Ignacego Kraszewskiego w Poznaniu

Petycja skierowana do władz Miasta Poznania dotyczy funduszy na remont kamienicy przy ul. Wronieckiej 14 w Poznaniu. Znajdują się w niej jedno z trzech na świecie muzeów biograficznych poświęconych Józefowi Ignacemu Kraszewskiemu oraz Dom Literatury - Ośrodek Dokumentacji Wielkopolskiego Środowiska Literackiego, gromadzący archiwa pisarzy związanych z Poznaniem i Wielkopolską (unikatowe rękopiśmienne zbiory). Obie instytucje są oddziałami Biblioteki Raczyńskich.

27.02.2022

Apel Stowarzyszenia Pisarzy Polskich do narodu rosyjskiego

W obliczu rosyjskiej inwazji, chcemy zmanifestować naszą solidarność z narodem ukraińskim w walce o utrzymanie niepodległości.

Jednocześnie zwracamy się do narodu rosyjskiego z apelem. My, Polacy nauczyliśmy się z historii, że naród nie może milczeć. Naród nie może dać się złamać żadnej władzy. Naród nie może dopuścić do tego, by garstka skorumpowanych politycznie jednostek szerzyła i bez końca rozpowszechniała gangrenę zakłamania, terroru i nienawiści. Jeśli naród do tego dopuści, to stanie się współwinny wielkich zbrodni i niejako w całości będzie za nie odpowiedzialny.

24.02.2022

Wyrazy wsparcia i solidarności z narodem ukraińskim

Dziś brak nam słów. Myślami i sercem jesteśmy z naszymi współpracownikami i przyjaciółmi z Ukrainy.

Zewsząd płyną głosy wsparcia i solidarności z narodem ukraińskim. Staramy się informować o nich na bieżąco na Facebooku. Poniżej zamieszczamy te, które dziś spłynęły do naszej redakcji: od naszego macierzystego Instytutu Badań Literackich PAN, Stowarzyszenia Pisarzy Polskich, Polskiego PEN Clubu oraz Rady Uczelni Uniwersytetu Łódzkiego.

01.02.2022

OPERAS-PL, czyli działania na rzecz otwartej komunikacji w humanistyce i naukach społecznych

Polecane narzędzia cyfrowe do organizacji pracy badawczej, widoczność dorobku naukowego w sieci, wyszukiwanie literatury i danych badawczych dostępnych w otwartym dostępie - to tylko niektóre tematy artykułów publikowanych na stronie internetowej inicjatywy OPERAS-PL.

01.02.2022

MIRON B. I MY W PARYŻU

W dniach 15-16 listopada 2021 odbyła się w Paryżu, w gościnnej Stacji Naukowej PAN, konferencja "50ème anniversaire de *Mémoire de l'insurrection de Varsovie* de Miron Białoszewski", której inicjatorem i głównym organizatorem był niżej podpisany, reprezentując swój macierzysty Instytut Badań Literackich PAN, przy współudziale Anny Synoradzkiej, reprezentującej Université de Lille, partnera francuskiego.

12.01.2022

Licealiści XLIV LO im. Stefana Banacha w Warszawie nagrodzeni za uczczenie Roku Norwidowskiego

Miło nam poinformować, że w ramach wydarzeń związanych z obchodami dwusetlecia urodzin Cypriana Norwida zostały wyłonione trzy najlepsze sprawozdania uczniów XLIV LO w Warszawie z międzynarodowego sympozjum, którego byli uczestnikami i współorganizatorami.

Wśród wyłonionych zwycięzczyń znajdują się: Katarzyna Ośka i Oliwia Osiecka, Angelika Chojecka i Anna Lasecka oraz Anna Onisz. Autorkom oraz ich nauczycielom składamy serdeczne gratulacje.

22.11.2021

Zapraszamy do zapoznania się z ofertą edukacyjną Instytutu Badań Literackich PAN

Instytut Badań Literackich PAN jest jedną z najstarszych placówek Polskiej Akademii Nauk, jednocześnie należy do grona najlepszych jednostek naukowych, posiadających najwyższą kategorię A+. Jest także w elitarniej grupie polskich instytutów naukowych wyróżnionych przez Komisję Europejską znakiem „HR Excellence in Research”.

To tutaj ukazują się renomowane czasopisma, poświęcone historii i teorii literatury oraz publikacje najwybitniejszych badaczy historii literatury, edytorstwa, badań kulturowych i in. Zarówno w pracy badawczej, jak i w ramach ścieżek edukacyjnych

IBL PAN łączy dbałość o ochronę dziedzictwa kulturowego i utrzymanie tożsamości naukowej z otwartością na nowe perspektywy i podejście interdyscyplinarne.

Istotnym element działalności Instytutu jest dbałość o związek procesu badawczego z edukacją humanistyczną. Obejmuje ona nadawanie stopni naukowych, kształcenie doktorantów, prowadzenie Olimpiady Literatury i Języka Polskiego a także działalność Studiów Podyplomowych i Kursów (SPiK).

Zajęcia w ramach SPiK odbywają się w formule online lub w gmachu Pałacu Staszica w Warszawie.

28.10.2021

Pani Eugenii Maresch

Z okazji nadania tytułu Doktora Honoris Causa Polskiego Uniwersytetu Na Obczyźnie — PUNO Londyn 22 października 2021 roku

Dr Wojciech Rappak, Kierownik Zakładu Współczesnej Kultury Brytyjskiej Instytutu Kultury Europejskiej PUNO Londyn
Dr HC Eugenia Maresch

17.10.2021

Powstanie Pracowni Badań nad Spuścizną Stanisława Vincenza

Pracownia została powołana w Instytucie Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego przez dr. hab. Jana A. Choroszego w celu integracji badań nad spuścizną pisarską Stanisława Vincenza (1888–1971), prozaika, eseisty, filozofa, epistolografa działającego na pograniczu kulturowym i łączącego różnorodne tradycje. Jego twórczość literacka, nie znana szerszej publiczności, wywołuje stałe zainteresowanie historyków literatury, folklorystów, etnologów, językoznawców, a dzięki nowym przekładom na kilka języków (ukraiński, czeski, węgierski, niemiecki, hebrajski) powoli przebija się do czytelników w Europie i w Izraelu.

13.10.2021

Polonistyka naprawdę światowa

Tym razem poloniści z całego świata nie spotkają się osobiście we Wrocławiu. Nie będzie wymiany zdań w kuluarach ani powitalnych uścisków rąk. Pierwotnie VII edycja Światowego Kongresu Polonistów miała się odbyć we Wrocławiu w czerwcu 2020 roku, jednak ze względu na pandemię COVID-19 została ona przełożona na jesień 2021 roku. Z tego samego powodu wszystkie wydarzenia Kongresu będą się odbywać online. Mimo formy zdalnej wydarzenie pozostaje jednak niezwykle istotne dla polonistów, podobnie jak w latach ubiegłych.

Zapraszamy do lektury artykułu dotyczącego idei i historii Światowego Kongresu Polonistów.

08.10.2021

Dwadzieścia lat istnienia serii wydawniczej „Studia Staropolskie. Series Nova”. Wydanie jubileuszowego 50. tomu serii Lidii Grzybowskiej "Kazania *de tempore* i *de sanctis* Mikołaja z Błonia. Zarys monografii"

Niedawno ukazał się jubileuszowy tom serii wydawniczej „Studia Staropolskie. Series Nova”, założonej w roku 2000 przez prof. dr. hab. Teresę Michałowską. Od 2000 do 2021 roku, a więc w ciągu dwudziestu lat istnienia serii, ukazało się aż 50 tomów.

08.10.2021

Dydaktyka literatury i języka polskiego - Profesor Sławomir Bobowski o analizie filmowego tekstu kultury na lekcjach języka polskiego

Sławomir Bobowski, „VATEL (2000, reż. Roland Joffé) – między opowiadaniem a opisem. Znakomity przykład filmu do prezentacji i analizy na lekcjach języka polskiego (jako wizja epoki Baroku i dzieło wyjątkowej maestrii scenariuszowej, operatorskiej i reżyserskiej)”.

Zapraszamy do lektury artykułu wspierającego nauczanie polonistyczne w obszarze interpretacji nieliterackich tekstów kultury. Prezentowany materiał metodyczny upowszechnia wyniki badań filmoznawczych i wskazuje możliwości ich wykorzystania w pracy szkolnej.

19.09.2021

Nagrody dla polonistów i twórców literatury

Tegoroczna jesień obfituje w nagrody wręczane osobom związanym z literaturą, nauką i książką.

16.07.2021

OPERAS i Europejska Mapa Drogowa Infrastruktur Badawczych

Europejska inicjatywa dla otwartej komunikacji w naukach humanistycznych i społecznych – OPERAS, której członkiem jest IBL PAN, została wpisana na listę Europejskiej Mapy Drogowej Infrastruktur Badawczych z poparciem kilku państw członkowskich, w tym Polski.

07.07.2021

Michalina Leńska, „Paradygmat prowincji i mentalności małomiasteczkowej. Kазus *Czerwonego i czarnego* Stendhala i *Zabić drozda* Harper Lee”

Redakcja „Biuletynu Polonistycznego” zaprasza do nadsyłania artykułów popularnonaukowych oraz upowszechniających wyniki badań.

Dzisiaj zapraszamy do lektury artykułu Pani Michaliny Leńskiej, studentki IV roku filologii polskiej Uniwersytetu Warszawskiego.

04.07.2021

Kto zapomniał o poecie? Cyprian Kamil Norwid. Audycja w "Trójce literackiej" Polskiego Radia

– Już za swojego życia uchodził za poetę trudnego. W społeczeństwie zawsze można było znaleźć przeciwników, jak i miłośników jego twórczości. Młodzi czytelnicy często podkreślają, że nie lubią czytać Norwida, bo jest trudny i nudny. Nie jest to jedynie zdanie ludzi młodych. Taka opinia od lat ciągnie się za pisarzem. Myślę, że wynika to z wieloletniego nadużywania jego słów i cytatów – mówiła w audycji "Trójki literackiej" prof. Bernadetta Kuczera-Chachulska z Instytutu Badań Literackich PAN.

W rozmowie udział wzięli również prof. Grażyna Halkiewicz-Sojak (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu) oraz prof. Mikołaj Sokołowski (dyrektor Instytutu Badań Literackich PAN).

26.06.2021

Spojrzenie z ukosa ... Kultura i literatura rosyjska oczami Polaków (na materiale czasopism polskich okresu międzywojennego)

Zamieszczona na serwerze Instytutu Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk baza *Spojrzenie z ukosa... Kultura i literatura rosyjska w polskich czasopismach 1918-1939* (<http://rossica.ibl.waw.pl>): zawiera bibliografię problemową, publikowanych na łamach czasopism polskich okresu Dwudziestolecia międzywojennego, tekstów poświęconych szeroko rozumianej problematyce rosyjskiej: wzajemnym stosunkom kulturalnym oraz spojrzeniu na Rosję i jej kulturę ze strony polskiej.

22.06.2021

Rok Norwidowski - wydarzenia pod patronatem Instytutu Książki

Część wydarzeń towarzyszących obchodom Roku Norwidowskiego objął patronatem Instytut Książki.

02.06.2021

BARBARA WINKLOWA (1927-2021). Historyczka literatury, bibliografka, edytorka

Barbara Winklowska urodziła się 19 października 1927 w Makowie pod Skierniewicami, w rodzinie nauczycieli, Mikołaja Libnera i Janiny z Czyszczowskich. Jej ojciec uczył w szkole powszechnej w Makowie i tam spędziła dzieciństwo. W czasie okupacji niemieckiej uczyła się na tajnych kompletach gimnazjalnych, początkowo w rodzinnej miejscowości, a następnie w Godzianowie, gdzie w 1946 otrzymała maturę w Państwowym Gimnazjum i Liceum. W tymże roku rozpoczęła studia polonistyczne na Uniwersytecie Warszawskim. W 1949 wyszła za mąż za kolegę ze studiów Waldemara Winkla (ur. 1926). W 1949-1950 uczestniczyła (podejmując prace zlecone) w opracowywaniu na podstawie dzieła Karola Estreichera, *Bibliografii polskiej XV-XVIII w. w układzie rzeczowym*, przygotowywanej w Pracowni Bibliografii Staropolskiej pod kierunkiem Alodii Gryczowej w Instytucie Badań Literackich (IBL) w Warszawie.

27.05.2021

„Literatura XXI wieku i Holocaust. Perspektywa komparatystyczna i wielojęzyczna (2020-2023)” / “21st-Century Literature and the Holocaust. Comparative and Multilanguage Perspective (2020-2023)”

"... jak dotąd są to jedyne na świecie studia komparatystyczne na temat tej literatury. Projekt ma charakter porównawczy i właśnie w tym aspekcie międzynarodowy zespół badaczy chce dowiedzieć się: czy pamięć pokolenia post-Shoah staje się we wszystkich literaturach artefaktem wykreowanym jednocześnie na przecięciu estetycznej i narracyjnej kontynuacji i innowacji; czy autorzy należący to drugiego i trzeciego pokolenia podejmują te same próby negocjacji co ich poprzednicy (autorzy pierwszego pokolenia – ocaleni i świadkowie) w konflikcie między imperatywem dawania świadectwa a stylistycznym brakiem zaufania do przekazu literackiego; w jaki sposób realizowane są nowe sposoby przedstawiania Shoah w tych literaturach; czy istnieją punkty zbieżne w wypadku zróżnicowanych językowo i kulturowo tekstów literackich oraz związki pomiędzy stosowanymi językami, pochodzeniem autorów, społecznym i politycznym kontekstem, w którym żyją, jak również czynnikami mającymi na nich wpływ a fenomenem literackich kreacji ich dzieł. Osobnym polem badawczym jest w projekcie najnowsza literatura Holocaustu przeznaczona dla dzieci i młodzieży – analizowana pod kątem roli w procesie edukacyjnym, a także w innych kontekstach kulturowych". (Prof. Sławomir Jacek Żurek)

23.05.2021

Prof. Ewa Hoffmann-Piotrowska i dr Stanisław Falkowski o Norwidzie jako poecie miasta w "Strefie literatury"

Gośćmi Anny Lisieckiej byli prof. Ewa Hoffmann-Piotrowska i dr Stanisław Falkowski.

21.05.2021

Kosmos pachnie ziemią. Gdańsk dla Białorusi

Instytut Kultury Miejskiej jest instytucją, która program działań literackich konstruuje wokół uniwersalnych wartości, ze szczególnym uwzględnieniem wolności. W Gdańsku pielęgnujemy postawę zgodnie z którą wolność i solidarność stanowią podstawę rozwoju, twórczości i wspólnoty. Jako ludzie solidaryzujemy się z Białorusinami i Białorusinkami, jako instytucja – z twórcami. Od 2020 roku staramy się wspierać białoruskich artystów, zapraszając ich do prezentacji swojej twórczości w Gdańsku oraz do udziału w programach rezydencjalnych. Jednym z działań jest też popularyzacja poezji białoruskich poetów i poetek. Nagrania z udziałem Uładzimiera Arłou, Julii Cimafiejewej, Artura Klinau, Maryji Martysiewicz, Dmitrija Strocewa i Ewy Wieżnawiec znajdziemy od 18 maja na YouTube festiwalu Europejski Poeta Wolności: <https://www.youtube.com/poetawolnosc>. Nie wolno nam być obojętnymi.

10.05.2021

„Pamiętnik Literacki” i „Napis” rozpoczynają współpracę z OpenEdition Journals

Czasopisma IBL PAN „Pamiętnik Literacki” oraz „Napis. Pismo poświęcone literaturze okolicznościowej i użytkowej” rozpoczęły współpracę z OpenEdition Journals, międzynarodową platformą internetową *open access*, udostępniającą publikacje z dziedziny humanistyki i nauk społecznych. Przebieg współpracy koordynuje zespół Centrum Humanistyki Cyfrowej IBL PAN.

Po wprowadzeniu do OpenEdition Journals, zawartość „Napisu” oraz „Pamiętnika Literackiego” będzie dostępna bezpłatnie on-line w formule *open access*. Kolejne numery czasopism będą sukcesywnie wprowadzane na platformę.

27.04.2021

O londyńskiej konferencji w "Strefie literatury"

O konferencji interdyscyplinarnej "Cyprian Norwid wczoraj i dziś - w dwusetlecie urodzin poety-emigranta", która w dniach 10-11 kwietnia odbywała się w Londynie, mogliśmy posłuchać w audycji Kingi Michalskiej *Norwid - emigrant i Europejczyk w oczach uczestników międzynarodowej konferencji*, wyemitowanej 16 kwietnia w "Strefie literatury" Programu 2 Polskiego Radia.

27.04.2021

Rok Norwidowski w Pewnym Wydawnictwie

W roku 2021 przypada dwusetna rocznica urodzin Cypriana Norwida (24 września 1821 – 22/23 maja 1883). Z tej okazji Pewne Wydawnictwo przygotowało szereg publikacji poświęconych jednemu z najwybitniejszych polskich twórców. Było to o tyle naturalne, że właściciel oficyny jest norwidologiem i popularyzatorem tej twórczości. Od lat prowadzi dedykowany Norwidowi salon norwidana.blogspot.com, założył i administruje liczącą trzy tysiące członków grupą Norwid na Facebooku, prowadzi na tej platformie rocznicową stronę, na której gromadzone są informacje

o wydarzeniach Roku Norwidowskiego (Norwid2021). Jako osobie znającej środowisko norwidologów oraz bibliografię związanych z twórcą publikacji łatwiej mu było przygotować dedykowaną obchodom kolekcję oryginalnych i wartościowych publikacji, uzupełniających i poszerzających naszą wiedzę o twórcy *Promethidiona*.

22.04.2021

Crowdfunding w naukach społecznych i humanistycznych - ankieta

Zapraszamy do wzięcia udziału w ankiecie, która jest częścią badań prowadzonych na potrzeby europejskiego projektu TRIPLE.

Ankieta dotyczy finansowania nauki oraz crowdfundingu, czyli praktyki finansowania projektu lub przedsięwzięcia poprzez zbieranie stosunkowo niewielkich kwot od dużej liczby osób zazwyczaj za pośrednictwem internetu. Przykładami najbardziej popularnych platform crowdfundingowych są Kickstarter, Indiegogo, Wspieram.to czy PolakPotrafi.pl.

17.04.2021

Anna Przedpeńska-Trzeciakowska oraz Teresa Tyszowiecka blasK! z Nagrodami Prezydenta Miasta Gdańska za Twórczość Translatorską im. T. Boya-Żeleńskiego

Nagrodę Translatorską za całokształt twórczości otrzymała Anna Przedpeńska-Trzeciakowska, tłumaczka literatury angielskiej i amerykańskiej, do której najświetniejszych dokonań należą przekłady powieści Jane Austen, Josepha Conrada, George Eliot czy Williama Faulknera. Teresa Tyszowiecka blasK! otrzymała Nagrodę za przekład z języka angielskiego książki *Afrykańskie korzenie UFO* Anthony'ego Josepha. Nagrody to odpowiednio 50 000 zł w kategorii za całokształt twórczości oraz 30 000 zł za przekład dzieła. Statuetki Nagrody wręczone zostały symbolicznie, w formule online, podczas organizowanego przez Instytut Kultury Miejskiej festiwalu „Odnalezione w tłumaczeniu”.

06.04.2021

Pochwała „stałego lądu”. (Dorota Samborska-Kukuć, "Dziewiętnastowieczne pryncypia i marginalia literackie. Studia", Łódź 2020)

Prace Doroty Samborskiej-Kukuć to pochwała studiów dokumentacyjnych, archiwistycznych, ale przede wszystkim postawy badawczej nacechowanej dociekliwością, bezkompromisowością, śmiałością, otwartością na rewizję i rekonstrukcję historii literatury z punktu widzenia także biografistyki. Już same tytuły jej prac wiele nam mówią: *Jak rekonstruować biografię i jak opisać twórczość XIX-wiecznego pisarza minorum gentium? (metodologia, źródła, struktury narracji)*. *Skrypt akademicki* (Łódź 2012), *Od Puttkamerów do Konopnickich. Rewizje i rekonstrukcje biograficzne* (Warszawa 2016), *Pochwała metrykaliów. Kilka*

przypadków (w tomie zbiorowym

Przed-tekstowy świat. Z literackich archiwów XIX i XX wieku, Łódź 2020).

30.03.2021

Archiwum Kobiet / "Piszemy nową historię"

Archiwum Kobiet to zespół badawczy Instytutu Badań Literackich PAN, działający od 2013 roku. Jego powstanie wiąże się z projektem „Archiwum Kobiet: Piszące”, realizowanym w ramach programu Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki. Celem projektu było stworzenie bazy danych oraz zainicjowanie digitalnego archiwum niewydanych rękopisów kobiet mieszkających na obszarze historycznej Polski od XVI wieku do współczesności.

30.03.2021

Ankieta COESO na temat finansowania nauki obywatelskiej w naukach społecznych i humanistycznych

Serdecznie zapraszamy do wypełnienia ankiety dotyczącej finansowania nauki obywatelskiej w naukach społecznych i humanistycznych (HS). Ankieta jest częścią europejskiego projektu "Collaborative Engagement on Societal Issues" (COESO) (Horizon 2020 REF: 101006325).

24.03.2021

Tłumaczenie literackie i jego światy. Premiera towarzysząca festiwalowi „Odnalezione w tłumaczeniu”

Podstawowym zadaniem tłumaczy jest poszukiwanie porozumienia przy zachowaniu różnic - pisze Tadeusz Sławek w swojej nowej książce „Na okrężnych drogach. Tłumaczenie literackie i jego światy”. Premiera publikacji towarzyszy tegorocznej edycji festiwalu „Odnalezione w tłumaczeniu”. To inspirujący esej, w którym autor udowadnia, że refleksja nad przekładem może być użytecznym narzędziem myślenia o świecie. Spotkanie z autorem podczas festiwalu: 16 kwietnia o godz. 15.15 (online, na kanale YouTube IKM).

17.03.2021

„Widziałem przyszłość”. Szczegóły obchodów Roku Lema 2021

Dziesiątki wydarzeń i projektów artystycznych uświetnią obchody Roku Lema w Polsce i na świecie. Podczas specjalnej konferencji zorganizowanej przez KBF i Instytut Adama Mickiewicza zaprezentowano program Roku Lema, oprawę wizualną obchodów, a także krakowski program dofinansowania działań kulturalnych związanych z twórczością pisarza i projekty wydawnicze o tematyce lemowskiej.

17.03.2021

Ukraińsko-Polskie Międzynarodowe Centrum Edukacji i Nauki DPUP - nowy ośrodek na mapie polonistyki

Uroczyste otwarcie Centrum odbyło się 2 grudnia 2020 roku na Donbaskim Państwowym Uniwersytecie Pedagogicznym. Honorową misję otwarcia Centrum wraz z rektorką prof. Swietłana Omelczenko wykonał ambasador RP na Ukrainie Bartosz Jan Cichocki.

05.03.2021

Ankieta OPERAS dla wydawnictw na temat książek w otwartym dostępie (open access)

Uprzejmie informujemy, że termin nadsyłania ankiet przedłużono do 14 kwietnia. Bardzo liczymy na głos polskich wydawców i dziękujemy za poświęcony czas! Gorąco zachęcamy wydawców do wypełnienia ankiety OPERAS (w języku angielskim): <https://jisc.onlinesurveys.ac.uk/operas-business-models-survey-on-open-access-books>.

03.03.2021

Znamy laureatkę i nominowanych do Nagrody Prezydenta Miasta Gdańska za Twórczość Translatorską im. T. Boya-Żeleńskiego

Anna Przedpeńska-Trzeciakowska, tłumaczka literatury angielskiej i amerykańskiej, została laureatką Nagrody Prezydenta Miasta Gdańska za Twórczość Translatorską im. T. Boya-Żeleńskiego za całokształt twórczości. Za przekład jednego dzieła do Nagrody nominowani zostali: Wawrzyniec Brzozowski, Olga Czernikow, Leszek Engelking, Hanna Igalson-Tygielska, Maciej Płaza, Teresa Tyszowiecka, Ryszard Wojnakowski.

21.02.2021

Śladami Kazaneckiego i laureatów literackiej nagrody w wyjątkowej publikacji filologów z UwB

Takiej książki jeszcze w Białymstoku nie było. W jednym miejscu dr hab. Katarzyna Sawicka-Mierzyńska i dr hab. Marek Kochanowski prof. UwB z Wydziału Filologicznego Uniwersytetu w Białymstoku zebrali teksty dotyczące twórczości Kazaneckiego oraz laureatów nagrody jego imienia m.in. Karpowicza, Kamińskiej, Książka, Redlińskiego. Lada moment publikacja znajdzie się w bibliotekach. W wersji cyfrowej dostępna jest już teraz w Repozytorium UwB.

19.02.2021

Artykuły o polszczyźnie w portalu Culture.pl

Z okazji Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego redakcja Culture.pl przygotowała kilka interesujących artykułów o polszczyźnie. "Pizza czy podpłomyk neapolitański? Snowboard czy śniegodeska? Parasol czy deszczochron, a może parasluj?" - pisze Agnieszka Warnke, autorka tekstu *Aby język polski był bardziej polski* (<https://culture.pl/pl/artykul/aby-jezyk-polski-byl-bardziej-polski>).

01.02.2021

Czerwone puzderko. Wspomnienie o Profesor Halinie Taborskiej

Gdy podczas rozmów na uczelni ktoś mówił o 'Pani Profesor', wszyscy wiedzieliśmy, że chodzi o Profesor Halinę Taborską. Dla najbliższych była jednak Jerzyną albo Jerzką. Opowiadała kiedyś, że gdy Jej rodzice spodziewali się Jej przyjścia na świat, byli przekonani, że będzie ona chłopcem. Zgodnie postanowili nadać mu imię Jerzy. Gdy jednak urodziła się dziewczynka, Ojciec miał orzec: "cóż, więc będzie Jerzyna". Tak też się stało.

30.01.2021

Instytut Kultury Europejskiej Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie im. Ignacego Jana Paderewskiego w Londynie - spuścizna prof. Haliny Taborskiej

W dobie pandemii nie ustaje działalność pracowników naukowych PUNO. Wciąż pracują online nad różnorodnymi projektami, czasem finansowanymi przez instytucje brytyjskie, europejskie i polskie, co jest niezwykle ważne w kontekście Brexitu. Obok Wydziału Nauk Społecznych (WNS) jedną z bardzo aktywnych jednostek PUNO jest Instytut Kultury Europejskiej (IKE).

23.01.2021

Badania o tematyce regionalistycznej, prowadzone na Wydziale Humanistyczno-Społecznym ATH

Prezentujemy materiały o tematyce literaturoznawczej, historycznej i kulturoznawczej poświęcone Bielsku-Białej i regionowi Podbeskidzia, w których dr hab. Marek Bernacki, prof. ATH opowiada o współpracy naukowej pracowników Wydziału Humanistyczno-Społecznego ATH ze środowiskiem lokalnym - w ujęciu historycznym.

11.01.2021

Znamy nominacje do Nagrody Literackiej Miasta Gdańska Europejski Poeta Wolności 2022

Anja Golob (Słowenia), Kateryna Kałytko (Ukraina), Marianna Kijanowska (Ukraina), Luljeta Lleshanku (Albania) i Petr Hruška (Czechy) to poeci i poetki nominowani do Nagrody Literackiej Miasta Gdańska Europejski Poeta Wolności 2022. Przyznawana od 2010 roku Nagroda znalazła trwałe miejsce na mapie wyróżnień literackich naszego kontynentu, a dla polskich odbiorców jej znaczenie wiąże się także ze zbudowaną wokół EPW unikatową serią wydawniczą oferującą przekłady najlepszej europejskiej poezji współczesnej.

28.12.2020

Rok Norwidowski 2021

21 września 2021 roku minie dwieście lat od urodzin Cypriana Kamila Norwida. Z tej okazji miłośnicy twórczości poety podejmują się nowych inicjatyw i projektów, a także rozwijają te, które prowadzą już od lat. Będziemy informować o nich na naszych łamach.

15.12.2020

Wspomnienie o profesorze Dariuszu Cezarym Maleszyńskim

15 grudnia 2020 r. odbył się pogrzeb profesora Dariusza Cezarego Maleszyńskiego, wybitnego historyka literatury staropolskiej z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Publikujemy wspomnienie o Profesorze.

17.10.2020

Źródła wiedzy i materiały pomocne w zdalnej edukacji

W związku z koniecznością powrotu do nauki zdalnej przypominamy o polecanych przez "Biuletyn Polonistyczny" źródłach wiedzy i materiałach dydaktycznych, w tym również audiowizualnych, które mogą wspomóc nauczycieli, uczniów szkół średnich i studentów.

17.10.2020

Atlas Literatury Zagłady (Atlas of Holocaust Literature)

Zachęcamy do zapoznania się z najnowszą kolekcją cyfrową Nowej Panoramy Literatury Polskiej (<http://nplp.pl/kolekcja/atlas-zaglady/>) i obejrzenia filmu na jej temat!

03.09.2020

Kariatyda

Dziś na Powązkach Wojskowych żegnamy Profesor Marię Janion. Swoim wspomnieniem o Niej podzieliła się z nami Prof. Anna Nasiłowska.

03.08.2020

Lektoraty języka polskiego na słowackich uniwersytetach

W niniejszym przyczynku skrótowo zostanie zarysowana historia nauczania polszczyzny na słowackich uniwersytetach, a przede wszystkim stan obecny działania lektoratów - z racji miejsca pracy piszącej te słowa - przede wszystkim lektoratu na Uniwersytecie Komeńskiego w Bratysławie.

27.07.2020

Pomóż OPERAS poznać czasopisma i platformy otwartego dostępu, które są bezpłatne dla czytelników i autorów

Zapraszamy Państwa do wypełnienia ankiety poświęconej czasopismom open access funkcjonującym w tzw. "modelu diamentowym", tj. niepobierających opłat ani od czytelników ani od autorów. Ponadto, rozpoczynamy działania mające na celu stworzenie listy czasopism diamentowych, które nie są jeszcze uwzględnione w głównych bazach danych, takich jak DOAJ.

25.05.2020

TRIPLE User Research Survey - zaproszenie do wypełnienia ankiety na temat praktyk badawczych związanych z użyciem technologii cyfrowych

Zapraszamy do wzięcia udziału w ankiecie, która jest częścią badań użytkowników prowadzonych w ramach europejskiego projektu H2020 TRIPLE (<https://www.gotriple.eu/>).

Ankieta skierowana jest w szczególności do europejskich badaczy i pracowników naukowych z dziedziny nauk humanistycznych i społecznych (HS) na wszystkich etapach kariery zawodowej.

24.05.2020

Warsztaty maturalne Olimpiady Literatury i Języka Polskiego

„Warsztaty maturalne” Olimpiady Literatury i Języka Polskiego pomyślane zostały jako cykl wykładów jurorów Olimpiady dla uczniów oraz nauczycieli, dla olimpijczyków, ale nie tylko. Wykłady są dostępne na Facebooku oraz na kanale YouTube.

21.05.2020

Wykłady dla maturzystów (Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)

Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu serdecznie zaprasza wszystkich maturzystów do wysłuchania serii wykładów poświęconych literaturze i kulturze. Wykłady prowadzone są przez pracowników naukowych Instytutu, którzy na co dzień zajmują się prezentowanymi zagadnieniami.

15.05.2020

OPERAS uruchamia bibliografię "Beyond COVID-19": Zaproszenie do udziału w projekcie

Beyond COVID-19 jest międzynarodową, wielojęzyczną, adnotowaną bibliografią badań z zakresu nauk humanistycznych i społecznych, działającą w otwartym dostępie i wspierającą lepsze zrozumienie głównych zmian, jakich doświadczają społeczeństwa na całym świecie w wyniku pandemii COVID-19.

Beyond COVID-19 gromadzi adresy bibliograficzne tekstów wraz z adnotacjami, które w przystępny sposób podsumowują zawartość wybranych publikacji i sytuacji

je w bieżącym kontekście. Uzupełnieniem otwartej bibliografii jest biblioteka Zotero, w której przechowywane są przypisy bibliograficzne dotyczące wybranych publikacji.

Bibliografia jest otwarta na wkład całego środowiska badawczego z dziedziny nauk społecznych i humanistycznych. Jest zarządzana przez zespół koordynujący OPERAS oraz wolontariuszy.

07.05.2020

Ekspres Maturalny z ATH. Język polski

Od 6 maja rusza "Ekspres Maturalny" z języka polskiego. Pracownicy Wydziału Humanistyczno-Społecznego ATH przygotowali zestaw opracowań lektur popularnych na maturze z języka polskiego. Opracowania można pobierać, drukować, dzielić się z innymi maturzystami.

Na stronie dostępne są również wykłady wprowadzające do cyklu, przygotowane przez prof. Marka Bernackiego w ramach projektu "Lektury do matury".

05.05.2020

IBL dla szkół

Z myślą o uczniach szkół średnich badacze z Instytutu Badań Literackich PAN zorganizowali akcję "IBL dla szkół". Przygotowali zestaw materiałów, które mają za zadanie - szczególnie przed egzaminem maturalnym - ugruntować i pogłębić wiedzę o literaturze, zainspirować do dialogu z twórcami i ich dziełami.

01.05.2020

DARIAH Working Group on Research Data Management

W kwietniu 2020 r. oficjalnie ruszyły prace nowej grupy roboczej DARIAH: DARIAH Working Group on Research Data Management. Jej członkowie skupiają się na kwestiach związanych z szeroko pojętym zarządzaniem danymi w humanistyce i naukach społecznych (SSH).

21.04.2020

Historia i sztuka online: przegląd wybranych wystaw i kolekcji cyfrowych

Okres pandemii. Czas, w którym niemożliwym staje się wyjście do galerii sztuki lub muzeum. Warto zatem zapoznać się z możliwościami, jakie dają cyfrowe kolekcje oraz wystawy czy wydarzenia online. Część z nich narodziła się niedawno. Są odpowiedzią świata kultury i sztuki na obecną sytuację. Inne od początku powstawały jako projekty cyfrowe, umożliwiając odbiorcom szybkie i powszechne odkrywanie ciekawych materiałów online z całego świata. Przedstawiamy zestawienie inspirujących inicjatyw w języku polskim oraz angielskim, które pozwalają na bezpłatne poznanie zasobów bez wychodzenia z domu. Na liście znajdują się zarówno pojedyncze wystawy, jak i całe instytucje udostępniające zbiory online.

17.04.2020

Dlaczego mimo wszystko warto pamiętać o piknikach?

Już od kilku lat miesiące przedwakacyjne, maj i czerwiec, obfitują w organizację imprez kulturalno-rekreacyjnych, czyli tak zwanych pikników. Wiele instytucji o różnym profilu działalności stara się dzięki nim zaprezentować w atrakcyjny sposób swoją ofertę – frekwencja również gwarantuje sukces. Instytucje nauki nie mają w tym względzie łatwego zadania, ale sama nauka ma ogromny potencjał, ukryty w ludziach, badaniach, osiągnięciach i archiwach. Te wszystkie czynniki dzięki pomysłowości i celowości działania sprawiły, że w Archiwum Polskiej Akademii Nauk w Warszawie narodził się pomysł zorganizowania pikniku archiwalnego, imprezy zwracającej uwagę na fakt posiadania i doceniania dokumentacji historyczno-naukowej, jak i szerokiej edukacji w tym zakresie.

15.04.2020

Kilka pytań o ... "Wolne Lektury"

O internetowej bibliotece "Wolne Lektury" w czasie społecznej izolacji, wzroście zainteresowania jej zasobami, sposobie jej funkcjonowania i o akcji "Układ z książką" rozmawialiśmy z Pauliną Choromańską, wiceprezeską Fundacji Nowoczesna Polska, odpowiedzialną za projekt Wolnych Lektur.

05.04.2020

Literatura, kultura i edukacja online - przegląd zasobów i możliwości

Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, które weszło w życie 26 marca, wprowadzono ograniczenie działania uczelni do 10 kwietnia 2020 r. (ograniczenie zostało następnie przedłużone do 26 kwietnia). Rozporządzenie ustanawia również obowiązek zajęć online, niezależnie od tego, czy zostało to przewidziane w programie kształcenia. Także sprawdzenie efektów uczenia się może odbywać się z użyciem narzędzi informatycznych, poza siedzibą uczelni. Co ważne, przygotowane materiały online będą mogły być wykorzystywane do 30 września 2020 roku.

15.03.2020

Dydaktyka polonistyczna a wyzwania współczesności

Ostatnie dekady to czas intensywnych zmian w polskiej szkole. Kolejne transformacje strukturalne, rewizje podstaw programowych, wprowadzenie i aktualizacje egzaminów zewnętrznych budziły nierzadko wiele kontrowersji i sporów. W związku z tym nie milkną dyskusje o tym, czy edukacja w Polsce nadąża za wyzwaniami ponowoczesności, jaka jest skala i możliwości formacyjnej funkcji szkoły, czy absolwenci są przygotowani do funkcjonowania w świecie współczesnym.

01.03.2020

Teoria toponomastyki z Nagrodą Prezesa Rady Ministrów

Gala Nauki Polskiej, która odbyła się 19 lutego 2020 r. w Toruniu (wydarzenie było najważniejszą częścią obchodów Dnia Nauki Polskiej – nowego święta państwowego w Polsce), stała się okazją do wręczenia Nagród Prezesa Rady Ministrów za działalność naukową, wdrożeniową lub artystyczną. Wśród laureatów Nagrody Premiera za wyróżnioną rozprawę doktorską znalazł się dr Wojciech Włoskowicz z Instytutu Języka Polskiego PAN.

01.03.2020

Bądźmy FAIR! ALLEA przedstawia rekomendacje dotyczące danych badawczych w humanistyce

Nowy raport ALLEA zawiera kluczowe rekomendacje pozwalające wdrożyć w naukach humanistycznych zasady FAIR, zgodnie z którymi cyfrowe dane badawcze powinny być możliwe do znalezienia (*Findable*), dostępne (*Accessible*), interoperacyjne (*Interoperable*) i nadające się do ponownego wykorzystania (*Reusable*). Dokument ten został opracowany jako praktyczny przewodnik, który ma pomóc naukowcom, instytucjom finansującym badania, oraz osobom odpowiedzialnym za politykę naukową w procesie przechodzenia do zrównoważonej kultury udostępniania danych. Celem raportu jest przystępne przedstawienie w kontekście nauk humanistycznych głównych zagadnień z zakresu zarządzania danymi, jak np. Plan Zarządzania Danymi, formaty i typy danych, metadane, licencje, deponowanie w zaufanych repozytoriach czy trwałe identyfikatory.

17.02.2020

Kilka słów o... projekcie „Polonistyka otwarta”

Projekt „Polonistyka otwarta”, realizowany przy Centrum Badań nad Edukacją i Integracją Migrantów Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, jest już na półmetku. Jego głównym założeniem było promowanie polskiej kultury wśród obcokrajowców, ale realizowane w jego ramach webinaria zyskały znacznie szersze grono odbiorców i sympatyków. Zapraszamy Państwa do lektury krótkiego wywiadu z kierującą projektem dr Agnieszką Jasińską i do udziału w webinarium przez cały bieżący rok akademicki.

31.01.2020

Wędrujące biblioteki. Wokół książki „Dłonie czasu” Andrzeja Gronczewskiego

W ramach cyklu „Śród Literackich” 13 listopada 2019 roku o godz. 17.00 w sali 17 na Wydziale Polonistyki UW (ul. Krakowskie Przedmieście 26/28) miało miejsce niecodzienne spotkanie wokół wydanej pośmiertnie książki *Dłonie czasu* Andrzeja

Gronczewskiego (1940–2019). Prowadzili je przyjaciele, koledzy i uczniowie Profesora: Tomasz Wroczyński, Tomasz Wójcik, Andrzej Zieniewicz i Michał Friedrich. Spotkaniu patronował Warszawski Oddział Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza.

18.01.2020

Poznaj tomy nominowane do Nagrody Europejski Poeta Wolności 2020

21 marca 2020 roku dowiemy się, kto otrzyma Nagrodę Literacką Miasta Gdańska Europejski Poeta Wolności. Tym samym, po 10 latach, zamyka się cykl wydawniczy, w którym Instytut Kultury Miejskiej wprowadzał do polskiego obiegu literackiego najnowszą europejską poezję. Na rynku dostępnych jest obecnie 46 tomów poetyckich z krajów Europy. Najnowsze wydawnictwa poezji z Bośni i Hercegowiny, Czarnogóry, Gruzji, Irlandii, Luksemburga, Litwy, Łotwy i Malty są już dostępne w sprzedaży.

16.12.2019

440-lecie Akademii Wileńskiej. Spotkanie naukowe pod znakiem Orła i Pogoni

Rok 2019 jest szczególny dla Uniwersytetu Wileńskiego oraz relacji polsko-litewskich. Wiąże się z upamiętnieniem 450-lecia unii lubelskiej, 440-lecia założenia Akademii Wileńskiej oraz 100-lecia reaktywowania Uniwersytetu Wileńskiego pod nazwą Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie.

14.12.2019

90-lecie pierwszej katedry polonistyki we Włoszech

Pierwsza polonistyka we Włoszech – i jedna z pierwszych w Europie – obchodzi swoje 90-lecie. Katedra Języka i Literatury Polskiej na Rzymskim Uniwersytecie „La Sapienza” prowadzi zajęcia z historii literatury polskiej, języka polskiego i z tłumaczenia.

09.12.2019

Wyniki międzynarodowego badania PISA 2018

Badanie PISA (Programme for International Student Assessment) organizowane jest przez międzynarodowe konsorcjum nadzorowane przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) oraz przedstawicieli krajów członkowskich. Jest to największe badanie umiejętności uczniów na świecie, realizowane co trzy lata we wszystkich krajach członkowskich OECD, a także w kilkudziesięciu innych państwach. Polska uczestniczy w nim od samego początku, czyli od roku 2000. Polską edycję badania przeprowadził zespół naukowców z Instytutu Badań Edukacyjnych, a finansowanie zapewniło Ministerstwo Edukacji Narodowej.

W porównaniu z wynikami poprzedniego badania PISA 2015, polscy uczniowie osiągnęli lepsze wyniki we wszystkich badanych obszarach: rozumienia czytanego

tekstu, rozumowania matematycznego i rozumowania w naukach przyrodniczych. We wszystkich trzech obszarach objętych badaniem wyniki polskich uczniów są powyżej średniej dla krajów OECD i lokują ich w światowej czołówce.

W badaniu PISA 2018 dziedziną wiodącą było rozumienie czytanego tekstu.

05.12.2019

Reformacja - „twardy jak luterska wiara koło Cieszyna”

Artykuł recenzyjny autorstwa Profesora Stanisława Obirka (UW) dotyczy publikacji *Reformacja z perspektywy Bielska i Białej* (red. Aleksandra E. Banot, Ewelina Gajewska, Tomasz Markiewka, Bielsko-Biała, Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej 2018).

04.12.2019

Laureaci VIII edycji programu „Diamentowy Grant”

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznał 17 mln zł na finansowanie projektów wybitnie uzdolnionych studentów studiów jednolitych magisterskich lub absolwentów studiów I stopnia, prowadzących badania naukowe na wysokim poziomie i posiadających wyróżniający się dorobek naukowy.

25.10.2019

GRANASLAVIC 2019, "Jornadas Andaluzas de Eslavística"

Konferencję slawistyczną, która odbyła się w dniach 9–11 lipca 2019 na Wydziale Tłumaczenia Uniwersytetu w Grenadzie w Hiszpanii, można bez wahania określić mianem jednego z najgorętszych wydarzeń naukowych tego lata. Atrakcją stanowiło nie tylko miejsce – nie bez kozery stare przysłowie hiszpańskie głosi, że kto nie widział Grenady, ten nie widział niczego, ale również tematyka – należy bowiem zwrócić uwagę, że ostatnia konferencja organizowana przez sekcję filologii słowiańskich tamtejszego uniwersytetu odbyła się w 2014 r. – i kto wie, czy nie dane nam będzie czekać na kolejną edycję następnych pięć lat?

20.10.2019

Czym jest polonistyka?

Jest zawsze związana z przekroczeniem zastanych norm i granic, również geograficznych. Jest podróżą poprzez historię własnego języka, tożsamości. Podróżą ku czemuś, w licznym, a zarazem doborowym towarzystwie. Mówią o niej prof. dr hab. Mikołaj Sokołowski (Dyrektor IBL PAN), dr hab. Magdalena Rembowska-Płuciennik, prof. IBL PAN oraz prof. dr hab. Tomasz Chachulski.

10.10.2019

Olga Tokarczuk laureatką Nagrody Nobla

Olga Tokarczuk otrzymała Nagrodę Nobla za 2018 rok! W uzasadnieniu Komitet wskazał „wyobrażnię narracyjną, która z encyklopedyczną pasją prezentuje przekraczanie granic jako formę życia”. Tegoroczną nagrodę otrzymał austriacki pisarz Peter Handke.

01.10.2019

Seria „Biblioteka Narodowa” ma już 100 lat

W tym roku mija sto lat od powstania „Biblioteki Narodowej” – najstarszej i najbardziej znanej serii literackiej w Polsce. Dotychczas ukazało się w niej 605 tomów najcenniejszych utworów literatury polskiej i światowej we wzorowych, fachowych i przystępnych opracowaniach, które wyszły spod piór najlepszych polskich literaturoznawców.

27.09.2019

W języku znajdujemy wszystko, co nas dotyczy - rozmowa z dr Dorotą Szagun

Dr Dorota Szagun pełni ważną misję – razem z przyszłymi dziennikarzami pracuje nad ich głosem i dykcją. Zawsze uśmiechnięta i życzliwa. Przez lata pracy w Instytucie Filologii Polskiej na Uniwersytecie Zielonogórskim odkryła w sobie wiele pasji, naukowych i prywatnych.

08.09.2019

Skamandrycy w cyfrowej rzeczywistości

Projekt "Skamandrycka triada na emigracji. Edycja listów Jana Lechonia, Kazimierza Wierzyńskiego i Mieczysława Grydzewskiego" to przykład połączenia tradycji "fizyki i ołówka" z nowoczesnymi technologiami, w pełni profesjonalnego opracowania krytycznego z otwartym dostępem do wiedzy i źródeł naukowych, szelestu kartek książki drukowanej z funkcjonalną edycją cyfrową. Dotyczy korespondencji wybitnych przedstawicieli literatury i kultury polskiej XX wieku, poetów Jana Lechonia i Kazimierza Wierzyńskiego oraz redaktora Mieczysława Grydzewskiego. Wymieniane między nimi listy, zachowane w Polskim Instytucie Naukowym w Ameryce z siedzibą w Nowym Jorku i Bibliotece Polskiej w Londynie, są ważnym ogniwem polskiego dziedzictwa kulturowego.

O projekcie opowiedzieli nam jego twórcy: dr hab. Beata Dorosz, prof. IBL PAN, z Pracowni Dokumentacji Literatury Współczesnej IBL PAN oraz dr Bartłomiej Szleszyński, kierownik zespołu Nowej Panoramy Literatury Polskiej (Centrum Humanistyki Cyfrowej IBL PAN).

04.09.2019

Rockowa polonistka

Absolwentka zielonogórskiej polonistyki ze specjalnością dziennikarską. Kiedyś była prezenterką w Radiu Zielona Góra, a obecnie jest profesorem na Uniwersytecie w Zielonej Górze oraz kierowniczką Pracowni Dziennikarstwa i członkinią Polskiego Towarzystwa Językoznawczego. Prof. UZ dr hab. Magdalena Steciąg i jej różne oblicza.

08.07.2019

O „Geopolonistyce” na Uniwersytecie w Grodnie

Międzynarodowa konferencja naukowa „Mickiewicz i romantycy wobec kultur wschodniosłowiańskich” stała się okazją do zapoznania uczestników z projektem „Geopolonistyka”. W konferencji uczestniczyli redaktorzy „Biuletynu Polonistycznego” – Olga Zakolska i Piotr Bordzoł.

04.07.2019

Nałkowska, Orzeszkowa i inni... Rozmowa z Panią Profesor Swietłaną Musijenko

Dzięki uprzejmości Grodzieńskiego Państwowego Uniwersytetu im. Janki Kupały, Katedry Badań Filologicznych „Wschód-Zachód” Uniwersytetu w Białymstoku, Międzynarodowego Instytutu Adama Mickiewicza w Grodnie, Biblioteki Naukowej Grodzieńskiego Państwowego Uniwersytetu im. Janki Kupały oraz Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku redaktorzy „Biuletynu Polonistycznego” – Olga Zakolska i Piotr Bordzoł – uczestniczyli w międzynarodowej konferencji komparatystycznej „Mickiewicz i romantycy wobec kultur wschodniosłowiańskich”. Konferencja stała się okazją do prezentacji Biuletynowych narzędzi wspomagających badania polonistyczne, a także dyskusji nad projektowaną interaktywną mapą ośrodków polonistycznych „Geopolonistyka”.

Podczas spotkania członkowie Zespołu redakcyjnego „Biuletynu” mieli przyjemność rozmowy z Panią Profesor Swietłaną Musijenko – założycielką pierwszej na Białorusi katedry filologii polskiej, zasłużoną badaczką literatur i kultur słowiańskich.

Zapraszamy do lektury.

29.06.2019

„Sylwetki Polonistów” - ankieta Pana Profesora Aleksandra Wilkonia

W kolejnej odsłonie cyklu „Sylwetki Polonistów” zapraszamy do lektury ankiety Profesora Aleksandra Wilkonia, który w tym roku obchodzi jubileusz 60-lecia pracy naukowo-dydaktycznej.

11.06.2019

Wokół sztuki w miejscach śmierci. Rozmowa z Profesorem Haliną Taborską

„Książka Haliny Taborskiej (...) jest swoistym wykładem estetyki wyrosłej na aktach antyhumanistycznego występku. Realnie rzecz ujmując – wstępem do takiej „estetyki”, w którym otrzymujemy bardzo starannie opracowany dokument rozmaitych obiektów, form materiałowo-przestrzennych, „instalacji”, murali, organizacji muzealnych i działań dokumentacyjnych. A zatem różnych istniejących w przestrzeni publicznej form pośredniczących w naszym „widzeniu” niewobrażalnej zbrodni lub form „oślepienia”, chroniącego przed desktrukcyjnym działaniem jej ponownego zobaczenia. Książka, kolekcjonując niejako owe praktyki, ukazuje ich charakter i wielość. Zgromadzony w niej materiał badawczy i akademicki warsztat czynią z niej literaturową pozycję niezbędną nie tylko w badaniach wojennych zbrodni w Europie, ale – zwłaszcza w dziedzinie kulturoznawstwa, antropologii kulturowej i historii sztuki – badaniach symbolicznej reprezentacji masowych zbrodni.” (dr hab. Jan Stanisław Wojciechowski, prof. Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie - z recenzji zamieszczonej na okładce)

10.06.2019

IBL PAN i konsorcjum OPERAS w europejskim projekcie TRIPLE

Konsorcjum OPERAS otrzymało 5,6 miliona EUR ze środków programu Horyzont 2020 na realizację projektu TRIPLE (Targeting Researchers through Innovative Practices and multiLingual Exploration). Platforma TRIPLE będzie elementem infrastruktury badawczej OPERAS, powiązanej z EOSC (European Open Science Cloud). Centrum Humanistyki Cyfrowej Instytutu Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk (CHC IBL PAN) jako członek grupy zarządzającej konsorcjum będzie jednym z wykonawców projektu.

06.06.2019

O pasjach, wrażliwości i wartościowych pokoleniach - wywiad z Panią Profesor Katarzyną Węgorowską

„Najważniejsze jest w życiu to, aby siebie nie zatracić i w momencie, kiedy będziemy się już rozliczać z tym światem, wiedzieć, że nikomu nie zrobiliśmy krzywdy, że po prostu nie robiliśmy nic za wszelką cenę, bo to nie o to w ogóle w życiu chodzi”. Rozmowa z profesorem Katarzyną Węgorowską.

Prof. UZ dr hab. Katarzyna Węgorowska – językoznawczyni, twórczyni i kierownik Pracowni Języka i Kultury Ludowej UZ. Pasjonatka kamieni, muszli, kaktusów, orchidei, haftu, sztuki i kultury ludowej.

27.05.2019

Kilka pytań o ... SZKOŁĘ DOKTORSKĄ ANTHROPOS

Od przyszłego roku akademickiego studia doktoranckie zostaną zastąpione przez szkoły doktorskie, wprowadzone na mocy ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zwanej też Konstytucją dla Nauki.

22.05.2019

Nowoczesna promocja polonistyki. Kartka z dziennika pokładowego (2)

Od ostatniego wpisu do dziennika minęło już nieco czasu. Przyznajemy: podjęta przez nas podróż do najłatwiejszych nie należy.

14.05.2019

Program dla studentów polonistyki i studiów polskich – wywiad z Kamilą Dębińską, Kierownikiem Pionu Języka Polskiego NAWA

Program *Polonista* realizuje jedno z zadań NAWA, polegające na upowszechnianiu języka polskiego w świecie. Jest adresowany do studentów zagranicznych uczelni, którzy studiuje polonistykę (filologię polską) lub są studentami studiów polskich czy polonoznawczych, realizowanych w ramach slawistik i są zainteresowani rozwijaniem wiedzy z zakresu języka i kultury polskiej. NAWA oferuje stypendium na semestralne lub dwusemestralne studia polonistyczne na wybranej uczelni w Polsce. Program *Polonista* uwzględniając specyfikę i różnorodność tzw. studiów polskich w zagranicznych ośrodkach akademickich daje beneficjentom możliwość zindywidualizowanego toku studiów, dostosowanego do ich naukowych zainteresowań i potrzeb.

10.05.2019

„Mozaika faktów. Reportaże literackie”, czyli twórczość pisarska studentów Uniwersytetu Zielonogórskiego

„Mozaika faktów” to zbiór reportaży, których autorami są m.in. studenci polonistyki Uniwersytetu Zielonogórskiego. Dzieła te są rezultatem kursu kreatywnego pisania reportażu literackiego.

27.04.2019

Pasja do promowania nauki. Rozmowa z Doktorem Wojciechem Włoskowiczem

Czy popularyzacja i upowszechnianie nauki wiążą się ze sobą? Czy popularyzowanie nauk humanistycznych jest przyjemne? Co zrobić, by było skuteczne? Zapraszamy do rozmowy z Panem Doktorem Wojciechem Włoskowiczem, przedstawicielem dziedziny „nauki humanistyczne” w Stowarzyszeniu Rzecznicy Nauki.

16.04.2019

O współpracy badaczy nauk humanistycznych z instytucjami dziedzictwa kulturowego w raporcie "How to Facilitate Cooperation between Humanities Researchers and Cultural Heritage Institutions"

IBL PAN, Trinity College Dublin i Creative Commons Polska wraz z ekspertami z Digital Repository of Ireland i Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe opracowali wytyczne "How to Facilitate Cooperation between Humanities

Researchers and Cultural Heritage Institutions" [Jak ułatwić współpracę badaczy nauk humanistycznych z instytucjami dziedzictwa kulturowego].

15.04.2019

Rozmowy „Biuletynu Polonistycznego”: Przypadek Pałacu Staszica, czyli o historii i miejscu czytanych inaczej

O badaniach nad Pałacem Staszica jako heterotopii afektywnej, dokumentacji zamurowanej w ścianie i technice wideomappingu 3D z dr Aleksandrą Wójtowicz, autorką książki *Metamorfozy Pałacu Staszica* rozmawia Mariola Wilczak.

25.03.2019

Raport BN: 37 proc. badanych przeczytało w 2018 r. przynajmniej jedną książkę

Zaledwie 37 proc. Polek i Polaków deklaruje, że w minionym roku przeczytało przynajmniej jedną książkę - wynika z badania przeprowadzonego przez Bibliotekę Narodową. Aż 35 proc. respondentów przyznało, że nie ma w domu żadnej książki lub ma tylko podręczniki szkolne.

16.03.2019

Nowoczesna promocja polonistyki. Kartka z dziennika pokładowego

Pierwsze doświadczenia mamy już za sobą. Te dobre i te trochę gorsze. Udało nam się stworzyć zespół prawdziwych pasjonatów polonistycznych wojaży. Wartością naszej wędrówki jest to, że wciąż uczymy się czegoś nowego. Załogi naszych okrętów na co dzień zmagają się z ogromem z pozoru tylko błałych spraw...

14.03.2019

Nowele polskie lekturą Narodowego Czytania 2019

„Dobra pani” Elizy Orzeszkowej, „Katarynka” Bolesława Prusa oraz „Sachem” Henryka Sienkiewicza - m.in. te utwory znalazły się wśród ośmiu nowel wybranych lekturą Narodowego Czytania 2019.

08.03.2019

(Oj)czysty język na Uniwersytecie Zielonogórskim

Jest wszędzie, na całym świecie, używany przez miliardy istot, a jednak zagrożony. Język. Co dwa tygodnie znika bezpowrotnie jeden dialekt, a razem z nim związane z nim bogactwo kulturowe - alarmują lingwiści. Na szczęście jest wciąż duża liczba ludzi, którym los języka nie jest obojętny. Wśród nich są pracownicy Instytutu Filologii Polskiej UZ, którzy corocznie organizują uroczyste obchody Dnia Języka Ojczystego.

04.03.2019

Nominacje do Nagrody im. Ryszarda Kapuścińskiego za reportaż literacki

Cztery polskie i sześć zagranicznych tytułów znalazło się na ogłoszonej w poniedziałek liście tytułów nominowanych do 10. edycji Nagrody im. Ryszarda Kapuścińskiego za reportaż literacki. Autor najlepszego reportażu otrzyma nagrodę w wysokości 100 tys. zł.

27.02.2019

Instytut Literatury rozpoczął działalność

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego poinformowało, że 26 lutego działalność rozpoczął Instytut Literatury. Nową instytucją kultury pokieruje filolog i filozof Józef Maria Ruszar - redaktor naczelny kwartalnika „Nowy Napis” i organizator Warsztatów Herbertowskich.

26.02.2019

Na co możemy sobie pozwolić. Rozmowa o projekcie *StereoSciFi - Stereotypy i Twarda Fantastyka Naukowa* w kontekście promocji humanistyki

Rozmowa z Angeliką Siniarską-Tuszyńską z Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Łódzkiego.

21.02.2019

„Język żyje w nas”. Rozmowa z Profesorem Andrzejem Markowskim

Dziś świętujemy ustanowiony przez UNESCO Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego. Jaki prezent możemy podarować naszemu językowi w dniu jego święta? Co możemy zrobić dla języka na co dzień? Zapraszamy do lektury wywiadu z Profesorem Andrzejem Markowskim.

20.02.2019

UNESCO: połowa języków świata jest zagrożona wyginięciem

Spośród ponad 6 tysięcy istniejących obecnie języków, połowa zagrożona jest wyginięciem - alarmuje UNESCO w Międzynarodowym Dniu Języka Ojczystego. Z najnowszych danych wynika, że co dwa tygodnie znika bezpowrotnie jeden język, a 40 procent populacji świata nie ma dostępu do edukacji w swoim ojczystym języku.

12.02.2019

„Sylwetki Polonistów”- Profesor Luigi Marinelli

Zapraszamy do lektury ankiety Profesora Luigiego Marinello.

26.01.2019

Kongres Humanistyki: rozporządzenia MNiSW zagrażają podstawom

badan w naukach humanistycznych

Rozporządzenia przygotowane przez MNiSW niosą bezpośrednią groźbę zmarnowania części dorobku humanistyki polskiej, w dalszej zaś perspektywie zagrażają przyszłości naszych nauk – ocenili w sobotę uczestnicy Nadzwyczajnego Kongresu Humanistyki Polskiej. Zapowiedzieli, że jeśli resort nauki nie odpowie na ich postulaty, podejmą bardziej zdecydowane działania, włącznie z akcją protestacyjną. MNiSW zapewnia, że w kluczowych rozporządzeniach do Konstytucji dla Nauki „humanistyka ma miejsce szczególne”.

16.01.2019

Dyrektorzy instytutów PAN oraz rektorzy po śmierci P. Adamowicza apelują o odrzucenie mowy nienawiści

Dyrektorzy instytutów Polskiej Akademii Nauk w liście otwartym po śmierci prezydenta Gdańska Pawła Adamowicza zaapelowali " o stanowcze odrzucenie mowy nienawiści, która wywiera destrukcyjny wpływ na ludzką świadomość i pobudza do przemocy". Podobne oświadczenia opublikowali rektorzy uczelni Warszawy, Wrocławia i Opola. Pamięć zmarłego prezydenta uczciła też społeczność Uniwersytetu Gdańskiego.

04.01.2019

Co nam daje polonistyka? Wiedzę, satysfakcję czy pieniądze?

W minionym roku na Uniwersytecie Zielonogórskim odbyła się Konferencja Polonistyk Uniwersyteckich – coroczne spotkanie władz instytutów i wydziałów polonistycznych z całego kraju. W ramach tego wydarzenia zaprezentowano wyniki ankiety na temat zawodowych losów absolwentów filologii polskiej. Wracamy do nich dzięki audycji „Polski na tapecie” emitowanej w Akademickim Radiu Index w Zielonej Górze.

04.12.2018

Osiemdziesiąt lat niezależności Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie

Już niebawem powitamy 2019 rok. Wraz z nim swoje 80-lecie będzie obchodził Polski Uniwersytet na Obczyźnie w Londynie. Choć oficjalny dokument potwierdzający istnienie uczelni pod tą nazwą opracowany został w 1948 roku, zatwierdzony zaś przez Rząd Drugiej Rzeczypospolitej w Londynie w roku 1952, jej początki sięgają mrocznych lat drugiej wojny światowej. W tamtym czasie stawka toczyła się o wartość największą – ludzkie życie. Ważne było działanie. Na fali tych emocji powstał 1939 roku w Paryżu Polski Uniwersytet za Granicą, reaktywowany potem, pod nieco zmienioną nazwą, w Londynie. O niezwyklej historii PUNO pięć lat temu, gdy uniwersytet obchodził swoją 75-rocznicę, pisała w przejmujący sposób profesor Halina Taborska – wieloletni Rektor PUNO, polski filolog, historyk sztuki, uczennica Władysława Tatarkiewicza, pod którego opieką uzyskała doktorat z filozofii, niezwykła osobowość naukowa i twórcza, związana z życiem akademickim

ponad 30 uniwersytetów na całym świecie (m.in. Oxford University i Harvard University). Zbliżający się jubileusz 80-lecia Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie jest świetną okazją, by opowieść profesor Haliny Taborskiej wybrzmiała także na łamach „Biuletynu Polonistycznego”.

03.12.2018

Spotkanie polskiej diaspory naukowej w Oksfordzie

Kilkuset młodych naukowców – głównie z Wielkiej Brytanii, ale również z innych państw Starego Kontynentu, w tym z Polski – wzięło udział w 7. edycji konferencji Science: Polish Perspectives 2018 Oxford, która odbyła się w dniach 16-17 listopada w Oksfordzie. Spotkaniu, zorganizowanemu przez Polonium Foundation, przyświecała idea integrowania środowiska polskich naukowców za granicą oraz prognozowania potrzeb tej społeczności, jak również tworzenia skutecznego networkingu.

22.11.2018

Dr Justyna Gorzkowicz, zwyciężczyni 1. edycji Konkursu Publikuj.dr, o swoim udziale w Konkursie

Z radością przyjęliśmy wiadomość, że rok od pierwszej edycji Konkursu "Biuletynu Polonistycznego" Publikuj.dr. drukiem ukazała się praca dr Justyny Gorzkowicz "W poszukiwaniu antagonisty. O wątkach egzystencjalnych w twórczości Kornela Filipowicza", dofinansowana w ramach I nagrody w Konkursie. Z tej okazji Autorka podzieliła się z Redakcją swoim wspomnieniem o udziale w konkursie i zmianie, którą wniósł w jej życie.

17.11.2018

„Sylwetki Polonistów” - ankieta Pani Profesor Grażyny Borkowskiej

O zależnościach między czytaniem a życiem i spacerze z Zofią Nałkowską mówi Pani Profesor Grażyna Borkowska.

16.11.2018

Prestiżowe wyróżnienie dla Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie w XXIX edycji Konkursu o Nagrodę i Medal Zygmunta Glogera

Polski Uniwersytet na Obczyźnie w Londynie – Uczelnia z ogromną tradycją niepodległościową, podejmująca wielkie naukowe, dydaktyczne i kulturowe wyzwania współczesności – otrzymała od Kapituły Konkursu prestiżowe Wyróżnienie i Medal za Starania o Zachowanie Polskiej Tożsamości Narodowej i Aktywności Naukowej w Wielkiej Brytanii.

05.11.2018

Apel do lingwistów korzystających z zasobów i narzędzi językowych

Szanowni Państwo!

My niżej podpisani współtwórcy zasobów językowych (korpusów tekstów, słowników elektronicznych itp.) oraz narzędzi językowych (wyszukiwarek korpusowych, analizatorów morfologicznych i składniowych itp.) zwracamy się do Państwa z prośbą o cytowanie publikacji prezentujących te zasoby i narzędzia w Państwa pracach, które je wykorzystują. (Publikacje takie zwykle są wymienione na stronach WWW poświęconych takim zasobom i narzędziom).

03.11.2018

„Sylwetki Polonistów” - ankieta Pani Profesor Anny Martuszeńskiej

Kolejny odcinek cyklu „Sylwetki Polonistów” zaszczyliła swoją ankietą Pani Profesor Anna Martuszeńska. Zapraszamy do fascynującej podróży przez świat lektur składających się na pokaźną bibliotekę czytelnicy „możliwych i niemożliwych światów literackich”. W trakcie tej podróży Pani Profesor mówi o tym, czym jest „rzeczywistość badacza” zajmującego się fikcjonalnością literatury.

22.10.2018

Jedna strona: „Przewodnik Kolejowy” w kolekcji cyfrowej Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego

Jedna strona maszynopisu, a czasem nawet ekranu komputera - tyle wystarczy, by podzielić się wiadomością o *jednej stronie* odkrytej w Internecie. Rozpoczynamy nowy cykl artykułów, których autorzy opowiedzą nam o swoich "znaleziskach" internetowych, dla nich cennych i zadziwiających. Pierwszy zabiera głos pomysłodawca cyklu, Profesor Wojciech Tomasiak.

14.10.2018

„Sylwetki Polonistów”- Profesor Jan Malicki

Humanista, historyk literatury polskiej, znawca literatury staropolskiej i śląskiej. W latach 1991-2018 kierownik Zakładu Historii Literatury Średniowiecza i Renesansu na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Śląskiego. Dyrektor Biblioteki Śląskiej w Katowicach.

20.09.2018

Raporty konsorcjum OPERAS dotyczące otwartego dostępu do publikacji naukowych w Europie

Międzynarodowe konsorcjum OPERAS opublikowało raporty (*white papers*) dotyczące różnych aspektów otwartego dostępu do publikacji naukowych w Europie: rzecznictwa, najlepszych praktyk, standardów, wielojęzyczności, modeli biznesowych, platform i usług oraz narzędzi badawczych. Wszystkie publikacje można bezpłatnie pobrać z repozytorium Zenodo.

06.09.2018

Nie stać nas na brak humanistów

O studiach z zakresu projektowania komunikacji i zmieniającym się obliczu współczesnej humanistyki z Tomaszem Bielakiem, adiunktem w Katedrze Polonistyki na Wydziale Humanistyczno-Społecznym Akademii Techniczno-Humanistycznej, w Bielsku-Białej, autorem książki *Opcje odbioru. Szkice medioznawcze* rozmawia Sylwia Pikula.

28.08.2018

„Sylwetki Polonistów“ - Profesor Dariusz Rott

Wędrowny humanista, historyk literatury dawnej Polski, medioznawca, regionalista, edytor.

19.08.2018

„Sylwetki Polonistów” - Profesor Józef Bachórz

W kolejnej odsłonie cyklu mamy ogromną przyjemność zamieścić ankietę Pana Profesora Józefa Bachórza. Zapraszamy do lektury niezwyklej opowieści o różnych aspektach uprawiania polonistyki i polonistycznej drodze przez Polskę...

03.08.2018

Rozmowy „Biuletynu Polonistycznego” - KorBa

Przygotowany i zrealizowany przez Pracownię Historii Języka Polskiego XVII i XVIII w. Instytutu Języka Polskiego PAN we współpracy z Zespołem Inżynierii Lingwistycznej w Instytucie Podstaw Informatyki PAN projekt „Elektroniczny korpus tekstów polskich z XVII i XVIII w. (do 1772 r.)” miał swoją uroczystą premierę 18 czerwca 2018 r. Najważniejszym rezultatem projektu jest udostępniony w Internecie Elektroniczny Korpus Tekstów Polskich XVII i XVIII w. (do 1772 r.), w skrócie nazywany Korpusem Barokowym. Od tej ostatniej nazwy urobiony został akronim KorBa.

Projekt był finansowany ze środków Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki na lata 2013-2018.

Z panem profesorem Włodzimierzem Gruszczyńskim, kierownikiem projektu, oraz panią doktor Renatą Bronikowską, koordynatorką projektu, rozmawiamy o „wczytywaczu”, „tagerach”, i „transkryberach” – a także innych narzędziach humanistyki cyfrowej.

01.08.2018

Funkcjonujemy w czasach walki o uwagę odbiorców

O korzyściach płynących z humanistyki, o jej promocji, komunikacji nie tylko naukowej i o roli „Biuletynu Polonistycznego” z Natalią Osicą, specjalistką w dziedzinie promocji nauki, współautorką książki „Sztuka promocji nauki. Praktyczny poradnik dla naukowców” rozmawiała Mariola Wilczak.

06.07.2018

Losy absolwentów studiów polonistycznych - przykład zielonogórski (wyniki badania ankietowego)

Głównym celem ankiety było zbadanie związków między wykształceniem polonistycznym a aktywnością zawodową absolwentów Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Zielonogórskiego. Analizie poddano ponadto przebieg i ocenę studiów oraz formę i sektor zatrudnienia. Wyniki ankiety zostały zaprezentowane podczas Konferencji Polonistyk Uniwersyteckich, która odbyła się 17-19 maja 2018 roku w Zielonej Górze.

12.06.2018

"Otwarcie się na to, co nie jest mną". Spotkania i relacje Miłosza i Bernackiego

W Wydawnictwie Naukowym ATH ukazała się monografia naukowa prof. Marka Bernackiego pt. *Miłosz. Spotkania. Studia i rozprawy miłoszologiczne*. Zapraszamy do lektury krótkiego wywiadu z Autorem, od wielu lat zajmującym się twórczością polskiego noblisty.

06.06.2018

Podsumowanie XLVIII Olimpiady Literatury i Języka Polskiego

W zawodach centralnych w etapie pisemnym w Konstancinie pod Warszawą wzięło udział 185 uczniów z kraju i 34 z zagranicy (Litwa, Ukraina, Białoruś, Łotwa, Rumunia, Grecja, Niemcy, Belgia, Francja), 39 spośród nich uzyskało tytuł laureata Olimpiady.

23.05.2018

Wileńskie poetki na festiwalu Sarbiewskiego na Mazowszu

XIV Międzynarodowy Festiwal ks. Macieja Kazimierza Sarbiewskiego odbył się w dniach 11-12 maja pod patronatem Marszałka Sejmu RP, Marszałka Województwa Mazowieckiego i Biskupa Płockiego. Uczestników gościły Płońsk i Ciechanów. W programie festiwalu znalazły się prelekcje, konkursy oraz wystąpienia dotyczące „polskiego Horacego”.

22.05.2018

Majowe atrakcje w życiu akademickim polonistów Uniwersytetu Wileńskiego

Na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Wileńskiego odbyły się tradycyjne XVI Dni Polonistyki. Podobnie jak dotychczas, na program święta polonistów złożyła się konferencja studencka (od 2012 roku mająca charakter międzynarodowy) oraz imprezy towarzyszące. Dni Polonistyki odbywały się w dniach 10-11 maja.

02.04.2018

Poloniści z Ołomuńca dla nauki i kultury

Polonistyka w Ołomuńcu obchodziła w ubiegłym roku swoje siedemdziesięciolecie. Zespół polonistów, kierowany przez doc. PhDr. Ivanę Dobrotovą, choć niewielki, jest bardzo oddany swojej pracy i może się poszczycić wieloma sukcesami.

02.04.2018

Powstaje *Słownik biobibliograficzny tłumaczy literatury*

13 marca 2018 roku w Instytucie Badań Literackich PAN odbyło się spotkanie inauguracyjne Komitetu Naukowego cyfrowego słownika biobibliograficznego tłumaczy literatury. Zachęcamy do lektury wywiadu z autorką i koordynatorką inicjatywy, dr hab. Ewą Kołodziejczyk z IBL PAN.

02.04.2018

Kilka słów redaktora naukowego o serii "Miasto - przestrzeń zróżnicowana językowo, kulturowo i społecznie"

O swoich inspiracjach badawczych i pierwszych pracach pod kierunkiem Prof. Moniki Gruchmanowej oraz o prekursorskiej, autorskiej koncepcji badań języka mieszkańców Bydgoszczy opowiada organizatorka konferencji "Przyroda miasta/wsi w języku i kulturze", siódmej już z cyklu „Miasto - przestrzeń zróżnicowana językowo, kulturowo i społecznie” - Pani Dziekan Wydziału Humanistycznego prof. dr hab. Małgorzata Świącicka.

02.04.2018

Most dla polonistów (i nie tylko)

O działalności najmłodszej, powstałej w 1997 roku, placówki polonistycznej na Słowacji oraz o problemach studiów polonistycznych za granicą z doc. Mgr. Gabrielą Olchową, PhD. oraz mgr. Miłozsem Waligórskim podczas spotkania z cyklu „Tour de Polonistyka” w Bańskiej Bystrzycy 28 listopada 2017 r. rozmawiały Sylwia Pikula i Mariola Wilczak.

02.04.2018

O nauce języka polskiego i studiowaniu polonistyki na Wschodnioeuropejskim Uniwersytecie Narodowym im. Łesi Ukrainki w Łucku - rozmowa z dr hab. Swietłaną Suchariewą, dr Natalią Ciotłyk i dr Anastazją Ołeksiuk

O nauce języka polskiego i studiowaniu polonistyki na Wschodnioeuropejskim Uniwersytecie Narodowym im. Łesi Ukrainki w Łucku z dr hab. Swietłaną Suchariewą, dr Natalią Ciołyk i dr Anastazją Ołeksiuk podczas spotkania z cyklu "Tour de Polonistyka" 9 października 2017 r. rozmawiali Olga Zakolska, Przemysław Górecki i Piotr Bordzoł, redaktorzy „Biuletynu Polonistycznego”.

02.04.2018

Nie tylko o kobiecym pisaniu. Rozmowa z dr hab. Joanną Chłostą-Zielonką, wicedyrektor Instytutu Polonistyki i Logopedii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego

8 czerwca 2017 roku w Olsztynie odbyło się otwarte spotkanie z cyklu "Tour de Polonistyka" (wydarzenie towarzyszące konferencji "Historia i formy kobiecego pisania w Polsce - od średniowiecza do współczesności"). O olsztyńskiej polonistyce rozmawialiśmy wówczas z dr hab. Joanną Chłostą-Zielonką, wicedyrektor Instytutu Polonistyki i Logopedii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.

28.03.2018

Kursy na Saint Xavier University w Chicago

Saint Xavier University w Chicago oferuje wykłady z kultury polskiej (Polish Culture) prowadzone w języku angielskim przez profesora Alexa Kurczabę oraz kursy literatury polskiej w tłumaczeniu angielskim (Masterpieces of Polish Literature, Polish Short Story) prowadzone przez profesora Alxa Kurczabę oraz dr Annę Gąsienicę Byrcyn.

28.03.2018

Wykłady Krzysztofa Czyżewskiego w Bułgarii - pomost pomiędzy kulturami

Krzysztof Czyżewski - prezes Fundacji „Pogranicze”, to ambasador międzykulturowego dialogu, o czym można było się przekonać w trakcie jego wizyty w Bułgarii, gdzie w dniach od 7 do 22 marca 2018 na Nowym Uniwersytecie Bułgarskim w Sofii, Uniwersytecie św. Cyryla i św. Metodego w Wielkim Tarnowie oraz na Amerykańskim Uniwersytecie w Blagoewgradzie, wygłosił cykl wykładów otwartych na temat „Kultura i solidarność, czyli o sztuce współistnienia”.
